

Vuosikertomus 2021

kevätkokous 30.5.2022

Sisällysluettelo

Toimitusjohtajan katsaus	2
Yhteenveto vuodesta 2021	4
Strategia ohjaa toimintaa.....	6
Vaikuttamalla lisätään hyvinvointia.....	7
Viestinnän kautta luotettavaa tietoa	12
Yhteiset palvelu-toiminnot ja hyvä hallinto.....	16
Hyväksymys -palvelualustan kautta tukea järjestöiltä kansalaisille.....	18
Nuoruuden ihmissuhteet ja seksuaalisuus	19
Vanhempien ja lasten hyvinvointi	23
Maahanmuuttajien osallisuus.....	28
Hyvinvointia myös maailmalla.....	32
Tutkittua tietoa vaikuttamisen ja toiminnan tueksi	33
Liite: Väestöliiton jäsenjärjestöt.....	35

Kuva: Jani Leinonen

Toimitusjohtajan katsaus

Vuosi 2021 oli Väestöliiton toiminnan 80-vuotisjuhlavuosi. Koronapandemia jatkui ja juhlavuoden tapahtumat jäivät odottamaan myöhempiä kokoontumisten mahdollisuuksia. Voikin sanoa, että juhlimme työn merkeissä. Esittelimme eri viestintäkanavissamme ja blogissa neljännesvuosittain toimintamme eri osa-alueita. Kevätkokous päätti juhlavuoden kannanotosta: Suomesta hyvä maa myös tänne muuttaville. Syyskokoukselle esiteltiin juhla-video historiastamme nykypäivään ja kokoukselle tuotiin keskusteltavaksi hallituksen elokuussa hyväksymä uusi strategia 2021–2025 'Väestöliitto – koska tarvitsemme toisiamme'. Aloitimme myös järjestelmällisen varainhankinnan ja siihen liittyvien kumppanuuksien kehittämisen.

Nuorten sukupolven roolia Väestöliiton päätöksenteossa vahvistettiin. Vuonna 2021 uudistettiin liiton vaalitoimikunnan sääntöjä linjaamalla, että esitettäessä syyskokoukselle hallitusvalintoja, tulee tavoitteena olla alle 25-vuotiaiden vähintään 20 prosentin edustus hallituksessa. Samalla ohjattiin, että hallitusvalinnoissa otettaisiin huomioon ikäjakauma laajemminkin. Väestöliiton toimintaan osallistuvien nuorten vapaaehtoisten ryhmä jatkoi myös toimintaansa ja siihen tuli uusia jäseniä.

Vahvistimme jäsenjärjestöyhteistyötä aloittamalla erillisen jäsenjärjestökirjeen toimittaminen ja järjestämällä kolme jäsenjärjestöseminaaria ajankohtaisista vaikuttamistyön teemoista. Jäsenjärjestöjen kanssa yhteinen työryhmä valmisteli lausunnon sijaissynnytysten toteuttamismalliksi.

Monivuotinen urakka Väestöliiton keskeisten sähköisten alustojen uudistamiseksi saatiin päätökseen. Nyt käytössämme ovat Hyvä kysymys -palvelualusta yhdessä 40 järjestökumppanin kanssa, saavutettavat Vaestoliitto.fi-nettisivut ja uudennuutkainen sisäisen viestinnän intra-kanava, Suvantola. Väestöliitto on ketterä sosiaalisen median toimija, ja liiton tuoreet linjaukset määrittelevät tavoitteemme ja toimintatapamme sosiaalisessa mediassa. Työmme sujuvoittamiseksi uudistimme myös talous- ja henkilöstöhallinnon järjestelmiä ja prosesseja.

Vaikuttamistyömme on pitkäjänteistä ja toimimme aktiivisesti järjestöverkoissa. Vuonna 2021 Suomessa toteutui monta Väestöliiton vaikuttamistyön tavoitetta: Ensimmäinen lapsistrategia ja sen toimeenpanosuunnitelma valmistui. Perhevapaaudistus säädettiin, ja se huomioi perheiden monimuotoisuutta, joustaa perheiden tarpeiden mukaan ja lisää sukupuolten tasa-arvoa. Kuntavaaleihin ja aluevaaleihin

valmistautumisessa tuimme lasten nuorten ja perheiden tarpeille rakentuvaa perhekeskustoimintaa sekä nuorille maksutonta ehkäisyä ja laajemmin seksuaali- ja lisääntymisterveyspalveluja.

Valtioneuvoston kansliassa valmistui tutkimusprofessori Anna Rotkirchin selvitys väestöpolitiikasta, mikä jatkoi ja syvensi Väestöliiton oman Väestöpoliittisen ohjelman (2020) linjaa kestävästä väestönkehityksen saavuttamiseksi. Saimme hyviä tuloksia isäystävällisyyden edistämishankkeessa ja käynnistimme liiton omana toimintana uudestaan perheystävällinen työpaikka-ohjelman. Merkittävä läpimurto julkisen sektorin toimijoiden joukossa oli KELAn saavuttama perheystävällisyyden tunnus. Suomen syntyvyyden pieni nousu jatkui ja maastamuuton vähennyttä muuttovoittoa kasvoi, mitkä olivat hyviä uutisia koronapandemian keskellä.

Kotimaan työssä saimme vakiinnutetuksi sosiaali- ja terveysministeriön STEA-avustuskeskuksen myöntämien avustuskohteiden kokonaisuuden mukaan lukien vanhemmuutta tukeva työ. Muut kohderyhmämme ovat nuoret, pojat, kotoutuvat maahanmuuttajat ja isovanhemmat. Näihin sisältyy myös pari- ja muita intiimejä ihmissuhteita koskevaa tukea. Uraauurtava hanke kehotunnekasvatuksen eli pienten lasten ikätasoisesta seksuaali- ja turvataitokasvatuksen mallin kehittämiseksi saatiin lähes päätökseen. Se tarjoaa toimintamalleja varhaiskasvatukseen ja sisältää myös saamenkielistä aineistoa varhaiskasvatukseen. Euroopan sosiaalirahaston tuella olemme jatkaneet kansainvälisten osaajien työllistämistä tukevaa hanketta. Valitettavasti rahoitusta Hyvä kysymys-palvelualustan jatkokehittämiseen ei tässä vaiheessa myönnetty.

Tutkimuslaitoksen rahoitus koostuu opetus- ja kulttuuriministeriön avustuksesta,

EU-rahoituksesta ikääntymisen ja parisuhteiden tutkimukseen ja uutena monivuotisesta Suomen akatemian strategisesta rahoituksesta väestönkehityksen tutkimukseen. Tutkijoista koostuva Synty-verkosto yhteistyössä Alli Paasikiven säätiön ja Työeläkevakuuttajat TELAn kanssa jatkui ja houkutteli uusia osallistujia. Vuoden keskeinen teema oli lisääntymisterveyden ja hedelmällisyydestietoisuuden edistäminen. Vuoden 2021 perhebarometri koski yli 50-vuotiaiden parisuhteita.

Seksuaalioikeudet ovat vakiintuneet yhdeksi Suomen kehityspolitiikan tavoitteeksi, ja Suomi mm. vahvisti YK:n väestörahoisto UNFPalle ja Kansainväliselle perhesuunnittelujärjestö IPPF:lle myönnettyä kehitysrahoitusta. Väestöliiton hanketyö Afganistanissa jatkuu Talebanin valtaannoususta huolimatta. Väestöliitolle myönnettiin ensimmäisen kerran yksittäisten kehitysyhteistyöhankkeiden sijasta ulkoministeriön laaja-alainen kehitysyhteistyön ohjelmavaihtoehto kansainvälisen kehityksen yksikkömme työhön.

Hallitustyötä kehitettiin edelleen strategiseen suuntaan. Työskentelyssä keskeistä oli uuden strategian valmistelu ja toimeenpanon ohjaus sekä liiton taloustilanteen ja eri rahoitusvaihtoehtojen arviointi. Oma varainhankinta saatiin käyntiin. Uudistimme liiton kehityspoliittisen ohjelman. Väestöliiton omistama palvelujen tuottaja, Väestöliiton Hyvinvointi Oy kehitti edelleen terapiapalveluja, lapsiperheiden kotipalveluja ja koulutusta.

Henkilöstö jatkoi toisena koronavuotena edelleen laajalti etätyöskentelyä. Tämä toisaalta lyhensi työhön sidonnaisuuden aikaa ja helpotti työn ja perheen ja muun yksityiselämän yhteensovittamista. Toisaalta tilanne kapeutti tiedon ja kokemusten vaihtoa sähköisiin kanaviin ja vähensi innostavia ja luovia yhteisiä kohtaamisia.

Myönteisenä yhteisenä työtapana vakiintuivat koko henkilöstön tiistain aamukahvit TEAMSissä. Niissä jaoimme tietoa ja näkemyksiä yhteisistä asioista ja eri toimintojen työstä ja tuloksista. Pandemiaa koskevat toimintaohjeet on sovittu ja tulevaan hybridimalliin siirtymistä valmisteltu valmiusrhymässä, jossa ovat aktiivisesti toimineet myös työntekijöiden luottamushenkilöt. Kaikille väestöliittolaisille tuotti suuren ilon se, että Väestöliiton Et ole yksin -palvelu liikunnan ja urheilun kiusaamisen ja häirinnän vähentämiseksi palkittiin vuoden vaihteessa Yleisradion Urheilugaalassa 2021 Vuoden hyväntekijä -palkinnolla.

Kiitämme lämpimästi #LiitytäänYhteen-varainhankinnankampanjan suojelijaa tasavallan presidentti Sauli Niinistöä, kampanjan yhteisölähettilästä miesten salibandymaajoukkuetta sekä kaikkia työtämme tukeneita lahjoittajia ja yhteisötyökumppaneita arvokkaasta tuesta työmme hyväksi.

Lämmin kiitos vuoden 2021 yhteistyöstä kaikille Väestöliiton jäsenjärjestöille, kumppaneille ja rahoittajille sekä palvelujemme ja tuottamamme tiedon käyttäjille. Kiitos hallitukselle työmme suuntaamisesta näinä poikkeuksellisina aikoina ja koko henkilöstöllemme joustavuudesta, toinen toistemme rohkaisemisesta ja yhteen hiileen puhalamisesta. Yhdessä aloitimme työn entistä monimuotoisemman ja vetovoimaisemman Väestöliitto-yhteisön ja sen tunnettuuden rakentamiseksi.

Yhteenveto vuodesta 2021

Väestöliiton juhluvuoden viestinä oli Väestöliitto80, Hyvinvointia ja ihmissuhteita vahvistamassa. Keskityimme nuoriin ja heidän tulevaisuudenuskonsa vahvistamiseen. Väestöliiton eri toiminnot vastasivat juhluvuoden ohjelmasta ja viestimisestä vuorollaan. Hallitus hyväksyi uuden strategian vuosiksi 2021–2025.

Vaikuttamistoimintamme kattoi väestöpolitiikan, lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin sekä seksuaali- ja lisääntymisoikeudet niin kotimaassa kuin kansainvälisestikin. Vaikuttamista teimme verkostoissa ja toimielimissä, viestimällä ja järjestämällä tilaisuuksia sekä lausunnoin ja kannanotoin.

Sosiaalisen median uutena kanavana Väestöliitossa otettiin käyttöön TikTok, joka tavoitti nuoria hyvin. Pandemia näkyi mediatyössä, tiedotustilaisuuksia ja muita tilaisuuksia ei voitu järjestää. Toimivat hybriditilaisuudet tulevatkin olemaan tulevaisuudessa oleellisia myös etäosallistujien tavoittamiseksi. Sisältömarkkinointia ja mainontaa tulee kehittää sosiaalisessa mediassa. Sosiaalisen median kiristyneet ehdot yhteiskunnalliselle mainonnalle merkitsivät huomattavaa näkyvyyden laskua. Teemamme, kuten ihmis- ja seksuaalioikeudet ja sosiaaliturva luokitellaan yhteiskunnallisiksi asiakysymyksiksi, joiden mainostaminen on nyt hankalaa tai mahdotonta. Selvitämme asiaa ja etsimme toimintatapaa ja ratkaisua.

Ihmissuhteiden tukeminen oli Väestöliiton matalan kynnyksen verkko- ja puhelinpalveluissa eri kohderyhmille keskiössä. Tarjosimme Hyvä kysymys -alustan kautta tietoa ja palveluita kohderyhmille.

Verkkotyö monipuolistui ja uusina toimintoina oli mm. striimatut livepodcastit, sekä TEAMSin hyödyntäminen videotapaamisissa, koulutuksissa sekä mentoroinnissa aiempaa enemmän. Palvelutoiminnassa haasteena on löytää vielä paremmin eniten tukea tarvitsevia palveluidemme piiriin. Jatkamme palveluiden kehittämistä eri kohderyhmät huomioiden inklusiivisemmiksi ja saavutettavammiksi.

Kansainvälisen toimintamme kehitysyhteistyöhankkeet keskittyivät seksuaalioikeuksien edistämiseen Väestöliiton omilla hankkeilla ja yhteistyöhankkeilla muiden järjestöjen kanssa. Vuonna 2021 käynnistimme Malawissa uuden nelivuotisen hankkeen, toisaalta Afganistanissa Talibanien valtaannousu keskeytti osan hankkeen toiminnoista. Loppuvuodesta ulkoministeriö myönsi Väestöliitolle tuen vuosille 2022–2025, ja Väestöliitto jatkaa työtään ulkoministeriön ohjelmatukijärjestönä.

Perhebarometri julkaistiin syksyllä ja sen aiheena oli yli 50-vuotiaiden parisuhteet. Syntyvyyden tutkimusverkosto Synty julkaisi blogeja, järjesti yhteistyössä ITLA:n kanssa syntyvyydestutkimuksen webinaarin

hedelmällisyystietoisuudesta. Alkuvuodesta julkaistiin väestötieteen vuosikirja, Finnish Yearbook of Population Research. Julkaisimme Sukupolvien suhteet -kirjan, jossa tutkittiin suurten ikäluokkien ja heidän aikuisten lastensa vuorovaikutusta ja auttamista. Toimimme Suomen tieteellisenä tahona Survey of Health, Ageing and Retirement in Europe (SHARE) -tutkimuksessa. Tutkimuslaitos julkaisi kuusi kirjaa tai työpaperia, 13 referoitua tieteellistä artikkelia ja 20 yleistajuistavaa kirjoitusta. Koronapandemia rajoitti osallistumista tieteellisiin konferensseihin.

Käytössämme on läpinäkyvä ja reaaliaikainen taloushallinto. Vaihdoimme ulkoistuskumppania sekä kirjanpidossa että palkanlaskennassa 2021 aikana. Keskitymme yhteistyön tiivistämiseen, tavoitteena saattaa henkilöstöllemme valmiudet talouden seurantaan. Kehitimme varainhankintaa monipuolisesti ja loimme varainhankinnan kampanjakonseptin, toimme Väestöliittoa lahjoittamisen kohteena esiin. Mahdollisuudesta tukea Väestöliiton työtä lahjoittamalla tulee edelleen viestiä niin yrityksille kuin yksityishenkilöillekin.

Strategia ohjaa toimintaa

Väestöliitto on valtakunnallinen hyvinvointialan järjestö ja ihmisoikeustoimija. Liitto perustettiin 81 vuotta sitten vuonna 1941. Väestöliiton tavoitteena on edistää perheiden ja väestön hyvinvointia, terveyttä, turvallisuutta sekä onnellista ja tasapainoista elämää. Strategiassamme lupamme olla toivon, onnellisuuden ja ihmisoikeuksien asialla. Väestöliitto tavoittelee maailmaa, jossa ihmiset voivat hyvin ja löytävät yhteyden toisiinsa ja jossa jokaisella on elämää rikastuttavia ihmissuhteita. Tulevaisuuden järjestönä haluamme olla yhteiskunnan eri toimijoita kokoava, ihmisoikeuksia puolustava ja hyvinvointia rakentava Väestöliitto-yhteisönä.

Palveluissamme vahvistamme perheiden ja parien sekä nuorten ihmissuhdetaitoja ja turvaamme lasten ja nuorten kasvua. Rakennamme kumppanuusverkostoja ja teemme vaikuttamistyötä lasten ja nuorten oikeuksien ja perheiden hyvinvoinnin lisäämiseksi ja kestävästä väestönkehityksen hyväksi. Toiminnassamme pyrimme

erityisesti edistämään yhdenvertaisuutta, syrjimättömyyttä ja sukupuolten tasa-arvoa, lasten oikeuksia, seksuaaliterveyttä ja -oikeuksia sekä kielellisiä ja kulttuurisia oikeuksia. Haluamme lisätä perheiden moninaisuuden arvostusta ja vahvistaa osallisuutta. Ihmisoikeustyömme kautta rakennamme hyvän elämän edellytyksiä kaikilla toiminta-alueillamme Suomessa ja laajemmin kehityspolitiikassa ja kehitysyhteistyössä.

Palvelumme ja tietosisältömme ovat saavutettavissa valtakunnallisesti palvelualustamme (Hyväkysymys.fi) ja verkkosivujemme (vaestoliitto.fi) kautta. Vuonna 2021 Teimme yhteistyötä jäsenjärjestöjemme kanssa ja toimimme järjestöverkostoissa. Toimimme aktiivisesti esimerkiksi eurooppalaisessa perhejärjestö COFACE:ssa (COFACE Families Europe). Toimimme myös globaalissa IPPF (International Planned Parenthood Federation) -järjestöverkostossa, ja kehitysyhteistyöhankkeidemme kautta toimintamme ulottui näiden kumppaneiden kohdealueille.

Väestöliitolla on 34 jäsenjärjestöä, mm. perhe-, terveys-, ammatti-, nais-, nuoriso- ja

aatteellisia järjestöjä. Jäsenjärjestöt on lueteltu liitteessä. Toimintaamme ohjaa hallitus, ja se seuraa strategian, toimintasuunnitelman ja budjetin toteutumista.

Hallituksen työskentelyn teemoja olivat uudistuva strategia ja sen toimeenpano sekä Väestöliiton voimavarojen turvaaminen niin lyhyellä kuin pitkälläkin aikavälillä. Väestöliiton strategia hyväksyttiin elokuussa 2021 ja syksyllä strategiasta tuotettiin tiivistys strategiakuvaksi. Strategian neljä ohjelmaa kokoa Väestöliiton strategiset tavoitteet:

- Väestöpoliittinen ohjelma
- Kehityspoliittinen ohjelma,
- Turvallisen läheisyyden ohjelma sekä
- Väestöliitto-yhteisön rakentamisen ohjelma.

Kahta viimeistä ohjelmaa valmisteltiin ja niiden sisällöt muotoutuvat vuoden 2022 aikana. Sanoitimme strategiassa Väestöliiton arvot uudella tavalla: luotettavuus, ihmisläheisyys, oikeudenmukaisuus ja rohkeus. Kestävästä kehityksestä, ihmisoikeusperustaisuudesta sekä hyvän hallinnon periaatteista muotoutuu liiton yhteiskuntavastuu, joka läpäisee koko toiminnan. Strategia syntyi henkilöstöä vahvasti osallistamalla yhteisissä tapauksissa, jotka toteutettiin etätapaamisina. Yhdistyksen kokouksessa strategiatyötä esiteltiin ja siitä käytiin keskustelua sekä keväällä että syksyllä.

Ylin päätösvalta liiton asioissa on sen kevät- ja syyskokouksella. Ne ottavat sääntömääräisten asioiden ohella kantaa strategiaan ja sääntöjen kehittämistarpeisin. Väestöliiton hallitus kokoontui 10 kertaa vuoden 2021 aikana. Hallitus työskenteli puheenjohtaja Maria Kaisa Aulan johdolla, ja varapuheenjohtajina toimivat Silja Silvasti ja Marina Vahtola. Hallituksen jäseniä olivat Andreas Blanco Sequeiros, Juha Jämsä, Jorma

Komulainen, Suvi Laru, Pauliina Lehtinen, Eero Löytömäki ja Riitta Särkelä.

Väestöliitto-konserniin kuuluu yleishyödyllisen yhdistyksen lisäksi Väestöliiton Hyvinvointi Oy ja Kiinteistö Oy Kalevanpoika. Väestöliiton Hyvinvointi Oy:n tehtävänä on kehittää ja tarjota laadukkaita palveluja yksilöiden, parien ja perheiden hyväksi sekä tuottaa resursseja Väestöliitto ry:n toimintaan.

Vaikuttamalla lisätään hyvinvointia

Vaikuttamistoimintamme pohjaa liiton strategiaan sekä yhdistyksen kokousten ja hallituksen kantoihin. Pääteemat vuosille 2020–2021 vahvistettiin liiton hallituksessa syyskuussa 2019. Vaikuttamistyön tavoitteena oli tuoda kestävästä väestönkehityksen tavoitteita poliittisen päätöksenteon agendalle ja yleiseen keskusteluun. Tavoitteena oli myös edistää lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia, terveyttä ja yhdenvertaisuutta sekä seksuaalioikeuksien toteutumista Suomessa ja kansainvälisesti. Väestöpoliittinen ohjelmamme nivoo vaikuttamistoiminnan teemoja yhteen ja korostaa väestönkehityksen merkitystä hyvinvoinnille ja eriarvoisuuden ehkäisemiselle. Väestöliitto on hallitusohjelma-neuvotteluista 2019 alkaen aktiivisesti ajanut väestöpolitiikan huomioimista osana hallituksen toimenpiteitä.

Liiton kansainvälistä kehityspolitiikkaa ja -kehitysyhteistyötä suuntaa uudistettu kehityspoliittinen ohjelma 2021–2024 ja sen keskiössä on seksuaalioikeuksien edistäminen ja oikeus vaikuttaa.

Väestöliitto lausui ja teki kannanotoja vuoden aikana yhteensä 20 kpl. Vaikuttamistyön kohderyhmiä olivat poliittiset päätöksentekijät, erityisesti kansanedustajat ja ministerit esikuntineen ja virkamiesvalmistelijat, puolueet, muut yhteiskunnalliset vaikuttajat sekä media.

Väestöpolitiikkaan vaikuttaminen

Väestöliitto oli vahvasti mukana vaikuttamassa kestävästä väestönkehityksen puolesta. Valtioneuvoston kansliassa valmistui tutkimusprofessori Anna Rotkirchin selvitys väestöpolitiikasta.

Selvitys jatkoi ja syvensi

Väestöliiton Väestöpoliittisen ohjelman (2020) linjaa.

Olimme mukana eduskunnan turvallisen odotus- ja vauva-ajan edistämisyhdyssä, joka otti kantaa odotus- ja vauva-ajan palveluiden

saatavuuden turvaamiseen korona-aikana ja pandemian jälkihuollossa. Järjestimme osana Väestöliiton 80-vuotiasjuhlaohjelmaa keskustelutilaisuuden lastensaannin tulevaisuudesta. Tilaisuus välitettiin verkossa ja löytyy tallenteena YouTubea.

Lausuimme kotouttamispalveluiden uudistamisesta, sekä turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahaston ohjelmaan 2021–2027. Juhlavuoden kannanottona julkaisimme: Suomesta hyvä maa myös tänne muuttaville. Toteutimme ja julkaisimme selvityksen maahan muuttaneiden näkemyksistä perhevapaiden käyttöön.

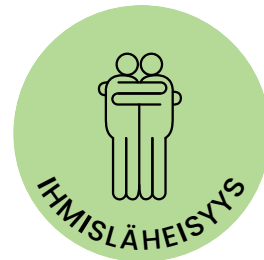
Vaikuttaminen lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointiin

Vuoden 2021 vaikuttamistoiminnan ajankohtaisena teemana näkyi

koronapandemiaan, lasten ja nuorten huomioimiseen päätöksenteossa pandemian aikana ja palveluiden turvaamiseen liittyvät asiat.

Kuntavaaleissa kantavana teemanamme olivat nuoret ja lapset. Vaikutimme mm. nuorten maksuttoman ehkäisyn puolesta ja sen puolesta, että oppilas- ja opiskelijahuollossa otettaisiin perheet kokonaisvaltaisesti huomioon ja että kiusaamisen ehkäisy ja turvataitojen lisääminen otettaisiin kunnissa prioriteeteiksi. Näiden lisäksi vaikutimme siihen, että lapsille ja nuorille olisi maksuttomia harrastuksia tarjolla, jotta kaikilla olisi mahdollisuus harrastaa. Toimimme näitä teemoja esille mm. blogeissamme ja tuottamissamme videoissa.

Vuoden 2021 alussa valmistui sosiaali- ja terveysministeriön työryhmän raportti Lapsen oikeuksien ja lasten ja perheiden hyvinvoinnin kartoittamiseksi ja vahvistamiseksi koronan jälkihoidossa. Väestöliitto toimi ryhmässä aktiivisesti lasten ja perheiden tilanteiden kartoittamiseksi ja kannanottojen muotoilemiseksi esimerkiksi perheiden toimeentulosta, perheen ja työn yhteensovittamisesta, sateenkaarilasten ja -nuorten asemasta ja maahan muuttaneiden perheiden asemasta.

Väestöliitto oli edustettuna myös Lapsistrategian seurantaryhmässä. Lapsistrategia sisältää mm. linjauksen lapsiperheköyhyyden poistamisesta. Ajoimme lapsiperheköyhyyden poistamista sosiaaliturvan uudistamisen yhdeksi painopisteeksi. Syyskokous hyväksyi kannanoton: Sosiaaliturvauudistuksessa huomioitava lapset, nuoret ja perheet.

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus hyväksyttiin eduskunnassa kesällä 2021 ja lait tulevat voimaan porrastetusti.

Annoimme Sote-lausunnon alkuvuodesta 2021 ja seuraamme Sote-palveluiden kehittymistä. Sote-uudistuksessa painotimme erityisesti lasten, nuorten ja perheiden tarpeisiin vastaavien palvelujen kehittämistä sivistystoimen sekä sosiaali- ja terveystoimen rajat ylittäen ja eri toimijoiden, myös järjestöjen, voimavarat huomioiden.

Vuoden lopulla julkaisimme tavoitteet aluevaaleihin 2022.

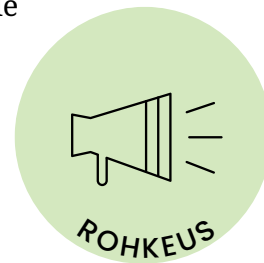
Vuoden 2021 lopussa yhteiskunnallisesti tärkeä lainsäädäntöprosessin saatiin valmiiksi: eduskunta hyväksyi hallituksen esityksen uuden perhevapaamallin sisällöstä, joten Väestöliiton sitkeä asiantuntija- ja vaikuttamistyö uudistuksen parissa, alkaen Vanhempainvapaan joustomallin esittelystä reilu 10 vuotta sitten ja sisältäen sen jälkeen useita lausuntoja ja kannanottoja uudistuksen tavoitteista ja sisällöistä, pääsi onnistuneesti maaliin. Perhevapaauudistus tulee voimaan syksyllä 2022, mikä vaikuttaa käytäntöihin paitsi perheiden sisällä, myös eri alojen työpaikoilla, ja koko yhteiskunnassa. Annoimme lausunnon hallituksen esitykseen luonnokseksi perhevapaauudistuksesta ja vanhemmuuslaista.

Perheystävällisyyden edistäminen työelämässä nivoutuu Väestöliiton strategisiin tavoitteisiin. Liiton Perheystävällinen työpaikka -ohjelman toteuttaminen kytkeytyy kestävästä väestönkehityksestä ja sosiaalisesti vastuullisen työelämän, samoin kuin turvallisten läheisten ihmissuhteiden ja toimivien sosiaalisten verkostojen alueisiin (Väestöpoliittinen ohjelma ja Turvallisen läheisyyden ohjelma).

Väestöliitto koordinoi STM:n vuosittain myöntämää Vuoden isä -palkintoa ja sen valmistelutyöryhmää. Toiminnan tarkoituksena on nostaa esiin tavallista isyyttä ja perhevapaan käyttöä.

Vaikuttamistyö seksuaali- ja lisääntymisterveyden ja -oikeuksien teemoissa

Väestöliitto oli edustettuna STM:n trans-lainsäädännön uudistamisen seuranta ja arviointityöryhmässä ja toimimme siinä aiempien lausuntojemme ja Oikeus olla –kansalaisaloitteessa hyväksymiemme lähtökohtien pohjalta. Tavoitteena olivat mm., että erotetaan sukupuolen oikeudellinen vahvistaminen lääketieteellisistä tutkimuksista ja hoidoista, että poistetaan voimassa oleva vaatimus lisääntymiskyvyttömyydestä edellytyksenä sukupuolen oikeudelliselle vahvistamiselle ja että myös alle 18-vuotiailla olisi mahdollisuus sukupuolen vahvistamiseen.

Sijaissynnytyskeskustelun käynnistämiseksi laadimme kannanoton yhdessä jäsenjärjestöjen kanssa. Kannanotto sai julkisuutta ja teema näkyi yleisessä keskustelussa mediassa.

Vaikuttamistoimintamme verkostot

Vaikutimme vuonna 2021 myös verkostoissa ja toimielimissä, joihin kuuluvat lapsi- ja perhejärjestöjen, seksuaalioikeus-, maahanmuuttajatyön ja ihmisoikeusverkostot, sosiaaliturvakomitea ja lapsistrategian seurantaryhmä. Lapsi- ja perhejärjestöjen verkosto (Lastensuojelun Keskusliitto, Ensi ja Turvakotien Liitto, Mannerheimin Lastensuojelu Liitto, Pelastakaa Lapset, Vanhempainliitto ja Väestöliitto) seurasi lapsiin ja perheisiin kohdistuvia politiikka-uudistuksia. Otimme kantaa asioiden valmisteluun ja pyrimme suuntaamaan keskustelua siten, että lasten ja nuorten etu tulisi päätöksenteon perustaksi. Koordinoimme seksuaalioikeusverkostoa,

jossa on mukana 20 järjestöä. Toimimme myös järjestöjen ihmisoikeusverkostossa (Ihmisoikeusliitto), vastaanotto toiminnan ja kotoutumisen tuen järjestöverkostossa (SPR) ja järjestöjen mentorointiverkostossa. Syntyverkosto jatkoi toimintansa ja laati kannanoton hedelmällisyystietouden lisäämisestä.

Toimimme Kansallisessa lasten oikeuksien viestintäverkostossa (LOS-verkosto) edistäen lapsen oikeuksien toteutumista ja näkökulmien esiin tuomista julkisessa keskustelussa. Edustimme SOSTEn, Asuntosäätiön ja Siirtolaisuus-instituutin hallituksissa. Edustukset ovat yksi vaikuttamistyön kanavistamme. Väestöliiton toimitusjohtaja Eija Koivuranta toimi SOSTEn hallituksessa ja toukokuusta 2021 alkaen puheenjohtajana, ja tätä kautta Väestöliitto on mukana järjestöjen toimintaedellytysten ja autonomian puolustajana ja edistäjänä.

Lisäksi Väestöliitto toimi Eduskunnan Seksuaalioikeus- ja kehitysryhmän sihteerinä. Vaikutimme kansainvälisesti COFACE:n kautta. Puolustamme yhdessä heidän kanssaan perheille tärkeiden sosiaalisten oikeuksien toteutumista EU:ssa. Väestöliitolla on edustajat COFACE:n hallituksessa ja työryhmissä. Teimme yhteistyötä perhesuunnittelujärjestö IPPF:n kanssa ja olemme sen jäsen. Tätä kautta vaikutamme mm. nuorten ja seksuaalivähemmistöjen seksuaalioikeuksien toteutumiseen, sekä kokonaisvaltaisen seksuaalikasvatuksen, seksuaaliterveyspalvelujen ja turvallisen abortin saatavuuteen. Edustimme myös WHO:n seksuaalikasvatuksen Euroopan asiantuntijaryhmässä.

Vuonna 2021 edustimme myös mm. seuraavissa työryhmissä ja neuvottelukunnissa:

- TANE:n miesjaosto
- Pääkaupunkiseudun puhelin- ja verkkoauttajat
- Puhelin ja verkkoauttajien eettisten periaatteiden neuvottelukunta PuhEet
- STM:n translainsäädännön uudistamisen seuranta- ja arviointiryhmä
- Mies-, poika- ja isätyön verkosto
- Nuorille suunnatun verkkotyön foorumi Nusuvefo
- Naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan torjunnan toimikunnan alainen järjestötyöryhmäy
- Väkivallaton lapsuus
- Valtakunnallinen monikielinen ja monikanavainen koronaviestintä -työryhmä (THL)
- Lasten terveysfoorumi
- Parisuhdeverkosto
- Erofoorumi
- Sähköisen perhekeskuksen kehittämisverkosto
- Selkokielen neuvottelukunta
- Tilastokeskuksen Tasa-arvotilastojen asiantuntijaryhmä

Edistimme vuonna 2021 seksuaali- ja lisääntymisterveyttä ja -oikeuksia myös globaalisti

Väestöliiton koordinoima Eduskunnan seksuaalioikeudet- ja kehitysryhmä toimi aktiivisesti. Ryhmä tapasi mm. Ulkomaankauppa- ja kehitysministeri Ville Skinnarin, YK:n seksuaali- ja lisääntymisterveysjärjestö UNFPAn pääsihteerin Natalia Kanemin sekä järjesti kaksi webinaaria – seksuaalikasvatuksesta ja anti-gender-liikkeestä. Ryhmä teki myös kirjallisen kysymyksen siitä, miksi Suomen humanitaarisessa avussa ei rahoiteta riittäväällä tasolla elämää pelastavia seksuaaliterveyspalveluja.

Koronapandemian aikana on käynyt selväksi, että seksuaaliterveyspalvelut ja seksuaalioikeudet vaarantuvat kaikkialla, erityisesti kehittyvissä maissa. Lisäksi lähisuhdeväkivalta on lisääntynyt voimakkaasti yhteiskuntien sulkeutuessa. Teimme uusia viestintä- ja vaikuttamistoimenpiteitä kansainvälisten ja kotimaisten verkostojemme kanssa.

Teimme yhteistyötä suomalaisten järjestöjen seksuaalioikeusverkostossa, Fingon Gender ja kehitys -ryhmässä, eurooppalaisten seksuaalioikeusjärjestöjen Countdown2030Europe –konsortiossa, pohjoismaiden yhteisessä konsortiossa seksuaalioikeuksien ja hiv-tietoisuuden lisäämiseksi ja yhdessä kattojärjestömme IPPF:n kanssa. Jaoimme tietoa Twitterissä, Väestöliiton blogissa ja suoraan viestimällä kansanedustajille, virkamiehille ja muille päättäjille.

Jatkoimme tiivistä yhteistyötä YK:n seksuaali- ja lisääntymisterveysjärjestö UNFPAn kanssa ja toimimme UNFPAn edustajana Suomessa. Keväällä 2020 perustettu eri YK-järjestöt yhteen tuova koordinaatio-ryhmä jatkoi toimintaansa (One UN in

Finland), ja Väestöliitto osallistui siihen UNFPAn edustajana. Lisäsimme kansanedustajien ja virkamiesten ymmärrystä seksuaalioikeuksista ja UNFPAn työstä säännöllisten tapaamisten ja uutiskirjeiden avulla. Lisäksi lisäsimme suuren yleisön tietoutta UNFPAn työstä aktiivisella viestinnällä sosiaalisessa mediassa.

Väestöliitto jatkoi Kehityspoliittisen toimikunnan asiantuntijana, Naiset, Rauha ja turvallisuus 1325 – verkoston sekä Fingon Gender ja kehitys-ryhmän puheenjohtajana sekä Setan kansainvälisten asioiden toimikunnan jäsenenä.

Jatkoimme myös globaalikasvatusta uudella ulkoministeriön rahoittamalla hankkeella, jossa keskitytään seksuaalikasvatukseen kehityskysymyksenä. Teimme yhteistyötä Marttaliiton kanssa ja julkaisimme kaksi podcastia ja kolme lehtiartikkelia hankkeen teemasta. Lisäksi viestimme aktiivisesti sosiaalisessa mediassa seksuaalioikeuksista ja kestävästä kehityksestä.

Viestinnän kautta luotettavaa tietoa

Väestöliiton tunnettuuden lisääminen ja brändin kirkastaminen ovat jatkuva prosessi, jonka parissa viestintä työskentelee, tämä oli erityisesti vuoden 2021 prioriteetti. Viestinnän tehtävänä on taata tiedonkulku, joka pohjaa arvoihin ja strategiaan tavoitteisiin. Tämä auttaa osaltaan sitä, että brändimme säilyy yhtenäisenä ja kirkkaana. Viestinnässä pyrittiin vahvistamaan selkeämmin ennakoivaa otetta ja tämä edellytti sisäisten prosessien ja ohjeistusten olevan kunnossa ja koko henkilöstön tiedossa. Ohjeistuksia uudistettiin toimintavuonna.

Brändikäsikirja luo pohjan brändityölle

Tiivistimme Väestöliiton brändityötä vuoden 2021 alussa. Alkuvuodesta henkilöstölle esiteltiin uudet Sosiaalisen median linjaukset ja myöhemmin alkukesästä uusi Brändikäsikirja. Brändikäsikirja määrittelee Väestöliiton brändihierarkian, sen perustukset ja tarinan, brändipersonan ja äänensävyyn sekä visuaalisen ilmeen. Väestöliitolla on muutama alabrändi, kuten Hyvä kysymys-verkkopalvelu ja Poikien Puhelin, jotka tukevat Väestöliiton brändiä. Muutoin esiinnyimme selkeästi Väestöliiton kattobrändin ja loppuvuodesta 2020 päivitetyn graafisen ohjeiston antamin evästyksin.

Väestöliitto 80 vuotta -juhlavuoden lanseerasimme

vuoden vaiheessa. Juhlavuodelle oli oma logo, tunnus sekä viesti ”Väestöliitto80, Hyvinvointia ja ihmissuhteita vahvistamassa”. Toiminnassa keskityimme nuoriin ja heidän tulevaisuudenuskonsa vahvistamiseen. Juhlavuoden vietto jaettiin kvartaaleihin, joista ensimmäisestä vastasi kansainvälisen kehityksen tiimi. Se toi esille seksuaalioikeuksia somekampanjassaan. Toisen kvartaalin vastuu oli Väestöntutkimuslaitoksella, jolloin etsittiin mm. nuorten ja kestävästi väestönkehityksen yhteyttä. Kolmannesta jaksosta vastasivat Poikien Puhelin ja nuorten toiminnot yhdessä. Silloin julkaistiin blogeja, videoita ja järjestettiin yksi tilaisuus. Viimeisen kvartaalin vastuu oli vanhemmuustoiminnoilla. Tuolloin blogiin kirjoitettiin ahkerasti. Juhlavuoden videon käsikirjoitusta työstimme alkuvuonna ja video valmistui lopullisesti syksyllä. Sen teki tuotantoyhtiö PaprikaSilentFilms. Lanseerasimme videon henkilöstölle ja verkkosivuilla ja somekanavilla loppuvuodesta. Videossa tuodaan esille sekä Väestöliiton historiaa että tätä päivää.

Verkkosivut

Verkkosivuilla oli yli 470 000 istuntoa, yli 1,07 miljoonaa latausta ja 348 000 yksittäistä kävijää. Tiedot kerättiin Google Analyticsin avulla. Verkkosivujen saavutettavuutta ja laatua seurattiin Siteimproven avulla, jonka mukaan sivuston laatupisteet ovat hyvin korkeat eli 96,3, saavutettavuus 86 % ja SEO 90 %.

Evästekäytäntö rajoittaa tietojen keräämistä, eri arvioiden mukaan kävijämäärät laskevat jopa 30–80 %. Väestöliiton vanhoilta sivuilta ohjattiin paljon liikennettä suoraan Hyvä kysymys -palvelualustalle, joka vaikuttaa kävijämääriin Väestöliiton sivuilla.

Ulkoinen viestintä

Mediatyö oli pandemian takia normaalia hiljaisempaa, tiedotustilaisuuksia tai muita tilaisuuksia ei voitu järjestää. Tiedotteita lähetimme kuitenkin runsaasti, yhteensä 28 ja välitimme haastattelupyynnöjä. Poikkeusolot näkyivät myös mediaosumien määrässä, yhteensä niitä kertyi n.1400 kpl.

Kuntavaaleissa Väestöliitolla oli omat tavoitteensa, niistä kirjoitettiin blogeja ja teimme vaalivideoita, jotka julkaistiin somekanavilla. Osallistuimme myös Lastensuojelun keskusliiton koordinoimaan Anna Ääni Lapselle -kampanjaan.

Väestöliiton blogissa julkaisimme 95 bloggausta, jotka saavuttivat 136 000 näyttökertaa ja blogissa kävi yhteensä 94 300 vierailijaa. Alkuvuodesta blogeja ilmestyi vähän, mutta myöhemmin julkaisumäärä vakiintui kahteen blogiin viikossa. Suosituimpia blogeja olivat ihmissuhteisiin ja vaikuttamiseen liittyvät blogit.

Välähdyksiä Väestöliitosta ilmestyi kuusi kertaa. Se toimii keskeisenä sidosryhmille suunnatun viestinnän kanavana. Jäsenjärjestöjä varten loimme oman uutiskirjeen, jossa kerrotaan erityisesti heitä kiinnostavista asioista.

Sosiaaliset mediat

Väestöliiton läsnäoloa sosiaalisen median kanavilla kehitimme monella eri rintamalla. Päivitimme Sosiaalisen median linjauksia ajan tasalle. Mukaan tuli mm. tukea ja ohjausta asiantuntijoiden some-työhön. Lisäksi määrittelimme Väestöliiton tavoite-somepersoonan ominaisuudet.

Yhteisissä kanavakohtaisissa ideapajoissa Väestöliiton somepersoonaa sai syvempiä ulottuvuuksia. Väestöliitto toimii kaikissa kanavissa yhtenä persoonana, jolla on omat arvot, tavoitteet ja yhteinen ääni, mutta kohderyhmittäin ja kanavittain muovautuva tapa puhua. Pajoissa ideoimme myös uudenlaisia sisältökonsepteja. Yhdessä sovimme julkaisujen tyylikeinoja kuten kevyempi puhetapa ja emoji Twitterissä tai vapaasti reagoiva Story Instagramissa. Somekanaville perustimme omat TEAMS-kanavat sisäistä kehittämistyötä varten.

Kanavissa ja sisällöissä otimme uusia askeleita. Poikien Puhelimen livepodcast Poikast käynnistyi YouTubeissa. Podcastissa käsitellään nuorten elämään liittyviä asioita ja ilmiöitä. Nuorten Väestöliiton YouTubeissa julkaistiin nettiluentoja nuorille sekä nuorten omia näkemyksiä seksuaalikasvatuksesta.

Nuorten tavoittamiseksi otimme käyttöön TikTokin, joka osoittautui kohderyhmää hyvin aktivoivaksi vuorovaikutteiseksi kanavaksi. Sisällöllisiä teemojamme kanavalla ovat ihmisoikeudet, ihmissuhteet ja seksuaalioikeudet. TikTok-kanavamme videot keräsivät huhtikuusta joulukuuhun nuorilta yli 45 000 kommenttia ja tykkäystä. Suosituin TikTok-videomme sai lähes 150 000 näyttökertaa.

Sisältömarkkinointia ja mainontaa oli kanavilla vähän. Nuorten Väestöliitto ja Poikien Puhelin kuitenkin toteuttivat maksettuina somekampanjoina Snapchat-kampanjat ja Poikien Puhelin myös monikanavaisen Massimaisteri-kampanjan ja Väestöliiton varainhankinta mm. joulukeräyksen.

Sisältöjemme orgaaninen tavoittavuus laski selvästi vuoden 2020 tasosta ollen kuitenkin edelleen 10 miljoonaa. Facebook ja Instagram rajoittivat ja hankaloittivat yhteiskunnallista markkinointia Väestöliitolle tärkeistä aiheista kuten seksuaalioikeuksista, seksuaalisuudesta ja lainsäädännön kehittämisestä yhdenvertaisempaan ja ihmisoikeudet paremmin huomioivaan suuntaan.

Instagramissa tavoittavuus vahvistui edellisvuosiin verrattuna. YouTubeissa kokonaistavoittavuutemme puolittui. Vaikuttajayhteistyöllä tavoitimme hyvin, esimerkiksi Tasa-arvoinen vanhemmuus-kampanjamme sai reilut 1,7 miljoonaa näyttökertaa ja sisälsi runsaasti vuorovaikutusta yleisön ja vaikuttajien välillä.

Tavoittavuus riippuu vahvasti kanavien omista strategisista tavoitteista ja siirtyy nyt yhä enemmän maksetun mainonnan näytämisiin. Esimerkiksi Poikien Puhelimen Massimaisteri tavoitti monikanavaisesti noin 5,3 miljoonaa tiliä. Laskusuhdanne ei toistunut sitoutuneisuudesta kertovissa seuraajamäärissä, jotka kasvoivat edelleen tasaisen rauhallisesti Twitteriä lukuun ottamatta. Twitterin luvussa on huomioitava, että Poikien Puhelin sulki Twitter-tilinsä.

Vaikuttajayhteistyötä tehtiin sekä Väestöliiton omien että yhteistyössä toteutettujen kampanjoiden yhteydessä. Somekanavillamme järjestettiin myös livetapahtumia kuten Tasa-arvontekijät-livenaari Bayerin, Kirkon Ulkomaanavun ja UN Global Compactin kanssa, webinaari seksuaalioikeuksien vastaisesta liikkeestä Suomessa ja Euroopassa, Seksuaalikasvatus kunnissa -webinaari, Nuorten osallisuus harrastustoiminnassa -paneelikeskustelu sekä syntyvyystutkimuksen webinaari.

Väestöliitto-nimisten sometiliemme seuraaja- tavoittavuus- ja vuorovaikutus-lukuja:

- Facebookissa seuraajia oli 14 623, tavoittavuus 948 086, vuorovaikutusta 29 474.
- Twitterissä seuraajia oli 12 180, tavoittavuus 1 103 100, toiminta-aste 1,4 %.
- Instagramissa seuraajia oli 6 600, tavoittavuus 486 754 + storyt noin 160 000, vuorovaikutusta 17 458.
- LinkedInissä seuraajia oli 7 796, näyttökertoja 212 571, vuorovaikutusta 7 796.

- Youtubessa tilaajia oli 2 090, näyttökertoja 2 929 887, videoiden katselutunteja 9 800 h.
- TikTokissa seuraajia oli 1 738, näyttökertoja 750 116, vuorovaikutusta 44 400.

Kampanjat

Kampanjoita oli vuoden aikana runsaasti ja ne näkyivät Väestöliiton verkkosivuilla ja sosiaalisen median eri kanavilla. Osan toteutimme yksin, osan yhteistyössä muiden järjestöjen ja toimijoiden kanssa. Osa liittyy Väestöliiton vaikuttamistyöhön, osa palvelutoimintaan ja osa varainhankintaamme.

Poimintoja kampanjoista 2021:

- Väestöliiton 80-vuotisjuhlavuosi näkyi sisällöissä, aihetunnisteissa, logossa, juhlavuoden video.
- Kuntavaalit: Väestöliiton omat tavoitteet ja vaalivideot, Anna Ääni lapselle -kampanjassa mukana.
- Et ole yksin -palvelun Pukukoppipuhe-kampanja, videoilla urheiluvaikuttajia.
- Väestöliiton nuorisotyöryhmän toteuttama Veckan Sexton, aiheena 2021 seksuaalinen nautinto.
- Tasa-arvoinen vanhemmuus: podcastit, blogit, vaikuttajayhteistyötä.
- Liitytään yhteen -varainhankintakampanja, suojelija tasavallan presidentti.

- Ihmisoikeusliiton Olen antirasisti -kampanja.
- Väestöliiton Kumita-kampanja kannusti 2021 nuoria kondomin käyttöön ja ehkäisystä puhumiseen.
- Väestöliiton Mun valinta -kampanja muistutti 2021 nuoria siitä, että seksistä ja seksuaalisuudesta saa puhua.
- Kampanja tietoisuuden lisäämiseksi YK:n seksuaali- ja lisääntymisterveysjärjestö UNFPasta.
- 13–18-vuotiaille suunnattuun Massimaisteri-verkkokurssiin liittyvä kilpailu, markkinointikampanja.
- Lapsen oikeuksien viikon 2021 kampanja ja vaikuttajat: jokaisella lapsella on väliä, kampanjaa vetää LSKL.

Sisäinen viestintä

Sisäisen viestinnän osalta vuoden 2021 kehittämiskohteita olivat mm. uuden intranetin luominen ja uusien viestintätyökalujen käyttöönotto esim. Office 365 -ympäristössä. Väestöliiton intranetin uudistaminen käynnistyi alkuvuodesta ja intra, Suvantola, julkaistiin marraskuun alkupuolella. Uusi intra rakentuu Sharepointille, ja näin saadaan mahdollisimman hyvin hyödynnettyä TEAMSin ja intran välinen tiedonsiirto ja -kulku.

Järjestimme kerran viikossa Väestöliiton sisäisen aamukahvitalaisuuden, joka toimii talossa tehtyjen muutosten ja eri hankkeiden esittelyfoorumeina. Viikkoviesti ilmestyi kerran viikossa intran julkaisuun asti. Sen jälkeen sisäisten tapahtumien tiedottaminen siirtyi intraan.

Henkilöstön viestintätilaisuudet ja -keskustelut

Viestintäryhmä kokoontui 10 kertaa. Se valmisteli koko henkilökunnalle tarkoitettuja keskusteluja ja koulutuksia. Viestinnän arvokeskustelun järjestimme huhtikuussa ja siinä haettiin äänensävyjä, joilla puhumme ja mietimme arvojen heijastumista viestinnässä. Keskustelu oli aktiivista ja sai hyvää palautetta. Viestintäryhmässä käsitelimme keskustelusta nousseita jatkotarpeita sekä arvioimme koko Väestöliiton viestintää, sen kanavia ja onnistumisia. Kehittämiskohteina nousi esille erilaiset vaikeat tematiikat ja niihin vastaaminen mm. maalittaminen, vihapuhe ja rasismi.

Inklusiivisen viestinnän tarve nousi esille sekä keskustelun pohjalta että Väestöliiton osallistuttua Olen antirasisti -kampanjaan. Järjestimme henkilöstölle koulutustilaisuuden inklusiivisesta viestinnästä marraskuun puolivälissä. Tilaisuus oli onnistunut, palaute oli erittäin positiivinen. Verkkosivujen päivittäjille järjestimme koulutusta hakukoneoptimoinnista, tämä luo pohjaa tulevalle SEO- ja SEM-työlle.

Yhteiset palvelutoiminnot ja hyvä hallinto

Väestöliiton yhteisissä palvelutoiminnoissa hoidetaan keskitetysti viestintä, yleishallinto sekä talous- ja HR-asiat sekä koordinoidaan jäsenjärjestöyhteistyötä. Jatkoimme yhteisten palvelujemme kehittämistä, jonka näemme jatkuvana tarpeena uusiutua ja sopeutua muuttuviin tilanteisiin. Yhteisten palvelujen päätavoite on palvella mahdollisimman tehokkaasti liiton eri toimintoja. Yhteiset palvelut palvelevat myös Väestöliitto-konsernin yhtiöitä. Niille tehtävä työ laskutetaan konsernilaskutusperiaatteiden mukaisesti.

Henkilöstö on liiton tärkein voimavara. Liiton keskitetyssä henkilöstöhallinnossa hoidetaan liiton henkilöstöasiat, eli palkkahallinnon koordinointi, osaamisen kehittäminen, työterveysasiat, tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusasiat, varhainen välittäminen sekä työn ja perheen yhteensovittaminen. Lähiesihenkilöillä on suora vastuu henkilöstöasioiden hoitamisessa ja HR tukee heitä ohjeistuksin ja linjauksin. Jatkoimme vuonna 2021 esihenkilöiden kouluttamista pitämällä esihenkilöfoorumeja vaihtelevin teemoin. Foorumeissa jaetaan informaatiota ja ohjeistetaan myös muissa liitolle tärkeissä asioissa.

Henkilöstöjohtamista tarkennetaan hallituksen hyväksymässä määräajoin päivitettävässä henkilöstöohjelmassa ja lisäksi laaditaan vuosittainen henkilöstötilinpäätös. Väestöliiton työhyvinvoinnin osa-alueet ovat terveys, turvallisuus, yhteisöllisyys, arvostus ja osaaminen, ja tavoitteena on kehittää työntekijän omaa sekä työyhteisön ja koko organisaation hyvinvointia. Vuoden 2021 aikana henkilöstöhallinnossa jatkettiin

varhaisen välittämisen, työn ja perheen yhteensovittamisen sekä osaamisen kehittämisen osa-alueita sekä viimeisteltiin liitolle tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma, joka on voimassa nykymuodossaan vuoden 2022 loppuun asti.

Henkilöstöhallinnossa ylläpidetään koronavalmiusryhmää, joka seuraa vallitsevaa koronatilannetta ja antaa ohjeistuksia ja suosituksia työsuojelun ja työterveyden näkökulmasta. Jatkamme myös säännöllisten henkilöstöinfojen pitämistä ja erilaisia yhteisiä vapaamuotoisia tapaamisia. Vuoden 2022 aikana jatkamme ketterien ja joustavien toimintatapojen kehittämistä, josta yhtenä osa-alueena johtamisen kehittäminen hyödyntäen entistä enemmän ohjausryhmä työskentelyä. Uskomme tällä olevan vaikutusta johtamisen tasalaatuisuuteen ja reagointikykyyn muuttuvassa toimintaympäristössä. Kehittämishankkeita tulee olemaan mm. arkistoinnin systematisointi ja yhtenäistäminen sekä vuonna 2021 aloitetun asiakirjahallinnon modernisoinnin jatko. Merkittävämpänä tietohallinnon hankkeena aloitimme palvelintemme ulkoistuksen valmistelun vuoden 2021 kuluessa ja odotamme uudistuneiden pilvipalvelimien olevan käytössä vuoden 2022 ensimmäisen vuosipuoliskon aikana.

Läpinäkyvä ja reaaliaikainen taloushallinto on ollut käytössämme nyt 2 vuotta ja ulkoistuskumppanin järjestämänä. Vaihdoimme ulkoistuskumppania sekä kirjanpidossa että palkanlaskennassa kesän ja syksyn 2021 aikana ja 2022 aikana keskitymme yhteistyön tiivistämiseen ja prosessimaisen toiminnan edistämiseen tavoitteena saattaa henkilöstöllemme hyvät valmiudet talouden seurantaan itse järjestelmiä ja niiden

mahdollisuuksia hyödyntäen. Keskitetyn talouden rooli painottuu kontrollointiin ja yleisempään tukeen ja perehdyttämiseen.

Systemaattista ja ammattimaista varainhankintaa

Väestöliiton varainhankintaa kehitettiin ja vahvistettiin vuoden aikana monipuolisesti. Varainhankinnan uusi kampanjakonsepti #LiitytäänYhteen ja siihen liittyvä markkinointi luotiin pro bono -yhteistyössä Markkinointi- ja viestintätoimisto Valveen kanssa. #LiitytäänYhteen -kampanjan lanseerasimme elokuussa 2021.

Osana kampanjaa toteutimme TV-arpajaiset yhteistyössä Randomex Oy:n kanssa. Joulun alla vetosimme yrityksiin ja yksityisiin henkilöihin joululahjoitusten saamiseksi lapsiperheiden ja vanhemmuuden tukemiseen. ClearChannel lahjoitti kampanjalle ulko-mainonnan näkyvyyttä.

Väestöliitolla oli kunnia saada #LiitytäänYhteen -kampanjan suojelijaksi vuonna 2021 tasavallan presidentti Sauli Niinistö. Yhteisölähettiläänämme kampanjassa oli Suomen miesten salibandymaajoukkue, joka kannusti tukemaan työtämme TV-arpajaisiin tehdyllä videolla.

Väestöliiton pitkäjänteinen yhteistyö House of Denmarkin kanssa jatkui Protex-kondomien ja voidetuotteiden myynnin merkeissä. Muotitalo Voglian kanssa toteutimme kumppanuus yhdenvertaisuuden puolesta Voglian Sinun -unisexmalliston merkeissä.

Pitkäaikainen varainhankintayhteistyö vapaaehtoisorganisaatio Kapuan kanssa jatkui. Vapaaehtoiset kapuajat keräsivät

varoja kansainvälisen kehitystyömme hyväksi. Ensimmäistä kertaa toteutettiin myös kotimaan Kapua-hanke, jossa vapaaehtoiset kapusivat Pyhätunturille Poikien Puhelimen hyväksi.

Väestöliitto osallistui järjestöjen yhteiseen Hyvä testamentti -kampanjaan, jonka tavoitteena on lisätä tietoisuutta testamenttilahjoittamisesta. Pidimme Väestöliiton avoimen testamentti-illan, jossa kerrottiin mm. perintöoikeudesta ja testamentin laatimisesta sekä Väestöliiton työstä ja mahdollisuudesta muistaa Väestöliittoa testamentissa.

”Väestöliitto on työskennellyt 80 vuotta ihmissuhteiden ja hyvinvoinnin eteen. Tuon työn merkitys korostuu tässä ajassa, ja tuntui tärkeältä päästä mukaan tekemään pitkäjänteistä yhteistyötä.”

Sara Nikander, toimitusjohtaja, Markkinointi- ja viestintätoimisto Valve.

”Avoimuus ja arvostava vuoropuhelu rakentavat yhteyttä ihmisten välillä. Meille on tärkeää olla mukana tukemassa työtä, jossa rohkaistaan jokaista olemaan oma itsensä ja kohtaamaan myös muut yhdenvertaisina.”

Katriina Virtanen, toimitusjohtaja, Voglia.

”Koemme Väestöliiton työn erittäin monipuoliseksi ja tärkeäksi nykyajan nopeasti muuttuvassa yhteiskunnassa. Koskaan aikaisemmin hyvinvoinnin edistäminen ja ihmisten välisten yhteyksien vahvistaminen ei ole ollut yhtä tärkeää kuin juuri nyt.”

Jussi Juutinen, toimitusjohtaja, Oy Randomex Ab.

Hyväkysymys -palvelualustan kautta tukea järjestöiltä kansalaisille

Digipalvelujen tarve kasvoi entisestään vuoden aikana järjestöjen lisätessä palvelutarjontaansa verkossa. Väestöliiton ylläpitämä Hyvä kysymys -palvelualusta saatiin valmiiksi vuoden 2021 aikana. Hyvä kysymys -palvelualusta kokoaa yhteen järjestöjen tuottamia maksuttomia palveluja ja luotettavaa ihmissuhde-, terveys- ja hyvinvointitietoa. Kumppaneita palvelussa oli mukana 40. Pääosa Väestöliiton omasta palvelutoiminnasta toteutettiin Hyvä kysymys -alustalla.

Vuoden 2021 aikana Hyvä kysymys -palvelu tavoitti 732 111 käyttäjää. Istuntoja sivustolla oli 1 068 844 ja sivun katseluita 1 724 304. Todellisuudessa luvut ovat paljon suurempia, sillä otimme käyttöön evästekyselyn, jossa kysyimme suostumusta tilastojen keräämiseen, johon suuri osa kävijöistä ei anna lupaa. Tiedot kerättiin Google Analyticsistä.

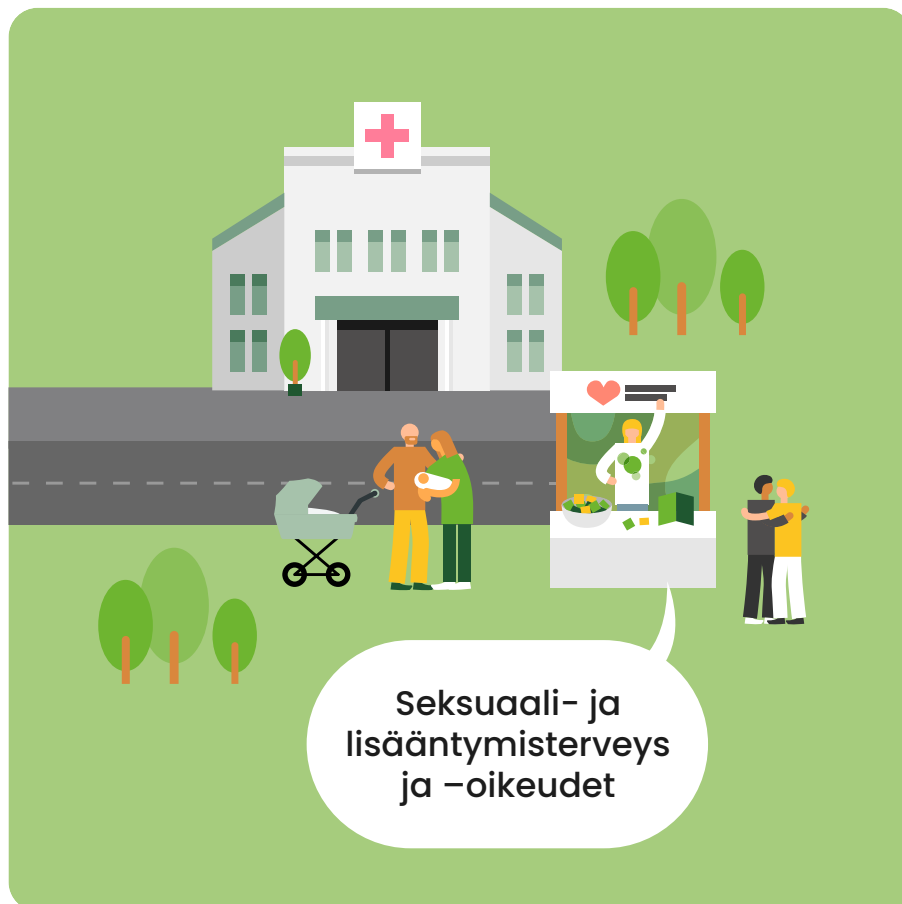
Nuoruuden ihmissuhteet ja seksuaalisuus

Väestöliiton Nuoruuden ihmissuhteet-toiminnassa tuemme nuoria ja nuoria aikuisia seksuaalisuuteen liittyvissä pohdinnoissa sekä seurustelu- ja intiimisuhteissa. Toimintamuotoina ovat verkkoauttaminen ja tiedon tuottaminen. Anonyymeissa chat-keskusteluissa Väestöliiton ammattilaisten kanssa nuoret uskaltavat ottaa puheeksi myös sellaisia asioita, joista he eivät välttämättä uskaltaisi kasvokkain puhua kenenkään kanssa. Monenlaisissa muodoissa ja eri kanaville nuorille suunnatun tiedon avulla vahvistetaan nuorten toimijuutta ja lisätään heidän tietoisuuttaan seksuaaliseen hyvinvointiin vaikuttavista asioista. Toimintaa rahoittaa STEA kohdenetulla toiminta-avustuksella.

Nuorten (13–19-v) seksuaali-neuvontachattiin pyrki vuoden aikana 2569 keskustelijaa, näistä pyynnöistä ehdittiin hyväksyä 2235 eli 87 prosenttia, ja varsinaiseen keskusteluun eteni 1290 keskustelua. Suosituimpia aiheita olivat itsetyydytys, omaan kehoon – erityisesti penikseen – liittyvät huolet sekä seksin tekemiseen liittyvät ongelmat. Mikäli asiakkaalla oli tarve jatkaa keskustelua, hänelle tarjottiin mahdollisuutta kahdenkeskiseen ajanvarauschat-tiin seksuaalineuvojan kanssa, ja näitä kutsuchatteja avasimme kaikkiaan 69. Q&A seksuaalisuudesta nuorille -palstalla nuoret saivat jättää nimettömästi kysymyksiä, ja palstalla vastasimme kaikkiaan 99 kysymykseen.

Nuoret aikuiset (20–34-v) saivat keskustelua parisuhteen ja etäsuhteen teemoihin päivystyschatissa. Keskusteluja kävimme 97 henkilön kanssa mm. yhteiselämän vaikeuksista, etäsuhteen ylläpidosta ja parisuhteen rajoista. Lisäksi oli varattavissa ajanvarauschat-aikoja niin paripsykoterapeutille kuin seksuaalineuvojille/-terapeuteille, ja näitä aikoja varattiin kaikkiaan 220 (120 parisuhteen ongelmista ja 100 seksuaalisuudesta). Jatkoimme tuen tarjoamista etäsuhteessa eläville nuorille aikuisille, ja teimme yhteistyötä sotilaskotien kanssa kohderyhmän tavoittamiseksi.

Nuorten ja nuorten aikuisten seksuaalisuuden ja intiimisuhteiden tueksi tuotimme tietoartikkeleita, nettiluentoja, podcasteja ja nettitestejä Hyvä kysymys-verkkopalveluun. Nuorille suunnattua sisältöä teimme usealle somekanavalle: Instagramiin, YouTubeen ja loppuvuodesta erityisesti TikTokiin, jossa julkaistiin

joulukalenterinomaisesti huumori- ja asiapitoisia postauksia seksuaalisuudesta kohderyhmälle.

Viikon mittainen Mun valinta -kampanjan toteutimme lokakuussa Poikien Puhelimen kanssa. Kampanjan teemana oli seksistä puhuminen, ja kampanja toteutettiin somessa ja Hyvä kysymys-verkkopalvelussa.

Koronan takia niin nuorten kuin ammattilaisten tapahtumia peruttiin, ja toimintamme oli entistä vahvemmin verkossa. Kohdensimme tietoa palveluistamme Kainuun, Etelä-Pohjanmaan ja Pohjanmaan alueille näiden alueiden koulujen ja oppilaitosten kautta. Järjestöyhteistyötä teimme mm. ohjausryhmätyöskentelyn sekä erilaisten yhteistyökuvioiden kautta, mm. osallistumalla Zekki-palvelun lanseeraamiseen ja palvelusta viestimiseen nuorille. Olimme mukana Kesäkumi-kampanjassa, joka koronatilanteen vuoksi tapahtui verkossa. Lisäksi toteutimme Lukiolaisten liiton, Sakki ry:n ja Sexpon kanssa Puhutaan panemisesta -kampanjan nuorille sekä Sua varten somessa -hankkeen kanssa viikon mittaisen somekampanjan someen ja ihmissuhteisiin liittyen.

”Kiitos avusta! Kyllä tästä oli iso apu ja pienensi omaa huolta, kun saa ammattilaisen näkemyksen asioihin.”

”Todella paljon kiitoksia! Tuli oikeasti niin paljon parempi ja helpottuneempi olo :)”

Turvallinen urheiluharrastus nuorille

Väestöliiton ja suomalaisen urheilun Et ole yksin -yhteistyöhankkeessa vaikutetaan urheilun lajiliittoihin, seuroihin ja harrastajiin epäasiallisen käytöksen ja häirinnän ennaltaehkäisemiseksi. Väestöliitto on

hankkeen asiantuntijataho ja ylläpitää matalan kynnyksen auttavaa palvelua puhelimitse ja chatissa, lisäksi yhteydenotokanavana toimii verkkosivuston kirjelaatikko. Soittoaikojen ulkopuolella palvelusta on voinut varata itselle sopivan soittoaian. Kyseessä oli STEAn rahoittaman kolmivuotisen hankkeen jatkovuosi.

Pandemia ja rajoitustoimet vaikuttivat edelleen urheiluharrastuksien toteutumiseen, ja tämä näkyi hankkeen toiminnassa ja palvelussa koko vuoden ajan. Ennen korona-aikaa kasvussa olleet yhteydenotot vähenivät, kun harrastusmahdollisuuksia rajoitettiin. Loppusyksystä 2021 toteutettu Et ole yksin -viestintäkampanja lisäsi kuitenkin yhteydenottojen määrää marras-joulukuussa, lisäten samalla palveluun kuulumattomia yhteydenottoja. Päivystyspalveluun tuli vuoden aikana yhteensä 129 yhteydenottoa.

Valmentajille suunnattua verkkokurssia oli vuoden 2021 loppuun mennessä tehty yhteensä 2110 kertaa. Lisäksi julkaisimme verkkokurssista kesällä yhteistyössä Suomen Valmentajien kanssa englanninkielisen käännöksen, jota suoritettiin vuoden aikana 19 kertaa. Verkkokurssit ovat saaneet paljon kiitosta vuoden aikana ja se on otettu tiiviiksi osaksi häirinnän vastaista kouluttamista urheilussa. Verkkokurssi on mm. osana Olympiakomitean Tähtiseuratointia. Vuoden lopulla nuorille julkaistiin oma lyhyt Häirintä urheilussa -verkkokurssi Hyvä Kysymys -alustalle, ja siitä viestitään enemmän vuoden 2022 aikana.

Jatkoimme yhteistyötä suomalaisen urheilun kanssa, ja neljäntenä hankevuonna toteutettiin yhteensä 22 koulutusta lajiliitoille, seuratoimijoille ja muille urheilutoimijoille. Lisäksi asiantuntija oli mukana UN Womenin järjestämän Naisiin kohdistuvan väkivallan -paneelikeskustelussa ja pitämässä puheenvuoron Finland Svenska

idrottin järjestämässä Öppna dörren för fler -tapahtumassa. Asiantuntija oli mukana myös Euroopan neuvoston pitämässä Child safeguarding in sports -webinaarissa ja piti tapahtumassa puheenvuoron. Palvelu nimettiin myös Euroopan neuvoston puolesta yhdeksi eurooppalaisista ”hyvistä toimintamalleista”. Järjestimme osana Väestöliiton 80-vuotis juhlavuotta paneelikeskustelun nuorten osallisuudesta harrastustoiminnassa. Toteutimme myös kaksi viestintäkampanjaa, joiden kautta palvelulle saatiin lisänäkyvyyttä. Lisäksi toimimme näkökulmia esiin blogien, mielipidekirjoitusten ja muun someviestintän kautta. Toiminta jatkuu OKM:n rahoituksella vuoden 2022.

Kondomeja ja tukea seksuaalikasvatukseen kouluille

Seksuaaliterveyden edistämishanke yläkouluikäisille nuorille eli Kumita-kampanja on vuodesta 2014 alkaen tarjonnut Suomen yläkoulujen kahdeksaluokkalaisille omat kondomit. Lisäksi Kumita tuottaa tietomateriaaleja niin nuorille kuin kasvattajillekin ehkäisystä, seksuaaliterveydestä ja -oikeuksista. Hanketta rahoittaa sosiaali- ja terveysministeriö.

Kaikkiin Suomen 842 yläkouluun lähettimme Kumita-kondomit jaettavaksi jokaiselle oppilaalle. Jokaiseen kouluun lähetimme nyt ensimmäistä kertaa näyttekappaleet myös suuseksisuojusta, sillä Kumitan tekemien kyselyjen mukaan nuorten suojautuminen seksitaudeilta suuseksissä on erittäin heikolla tasolla. Lisäksi Kumita-paketit sisälsivät kondomin käyttöohjejulisteet suomi-ruotsi ja englanti sekä tietolehtisen (su-ru) vanhemmille

jaettavaksi nuoren laajan terveystarkastuksen yhteydessä ja C- hepatiittiesitteen.

Kumita-kampanjassa tuotimme nuorille tietosisältöjä eli artikkeleja, nettitestejä ja -luentoja Hyväksymys -palvelualustalle. Vuoden teemana olivat seksistä ja ehkäisystä puhuminen kumppanin kanssa, seksitapojen moninaisuus sekä oikeankokoisen kondomin valinta.

Opinnäyteyhteistyönä tuotimme videoita seksitaudeista ja niiden testaamisesta.

Päivitimme kondomin käyttöohjevideon kaikki seksitavat huomiovaksi ja teimme kieliversiot. Kampanjassa tuettiin nuorten vanhempia ja koulun ammattilaisia seksuaalikasvatuksessa. Viestinnällistä yhteistyötä

teimme Suomen terveydenhoitajaliiton, Liikunnan

ja terveydenopettajien liiton,

Koordinaatin sekä Syöpäjärjestöjen Fressiksen kanssa mm. kirjoittamalla artikkeleita seksuaali- ja ehkäisykasvatuksesta Liito- ja Terveystietä-lehteen.

Poikien puhetta puhelimesta, chatissa ja tubessa

Poikien Puhelin on alle 20-vuotiaille pojille ja nuorille miehille tarkoitettu matalan kynnyksen puhelin- ja verkkopalvelu. Ilmainen ja anonyymi puhelin ja chat palvelevat joka arki-ilta päivää. Kohderyhmää tavoitetaan myös omilla kanavilla YouTubeissa ja Instagramissa. Toimintaa rahoitetaan STEAn kohdenne-tulla toiminta-avustuksella.

Kävimme vuoden 2021 aikana yhteensä 7307 puhelin- ja 2360 chat-keskustelua.

Soittoyritysten ja chat-keskustelupyyntöjen määrä väheni edellisvuoteen verrattuna noin 15 prosentilla, entistä aktiivisemmasta verkkomainonnasta huolimatta. Vastausprosentti puhelimessa pysyi vuoden 2020 tasolla (55 %), laskien kuitenkin chatissa 80 prosentista 70 prosenttiin. Noudatimme entistä tarkemmin periaatetta, ettei päivystäjä käy saman aikaisesti useampaa chat-keskustelua, vaan pyrkii olemaan mahdollisimman läsnä kullekin yksittäiselle yhteydenottajalle kerrallaan.

Suosituimpia aiheita päivystyspalveluissa olivat sukuelimet, keho, terveys kasvaminen, yleistieto, seksi sekä seurustelu ja ihastuminen. Erityisesti aiheina elämänhallintaa ja kriisit, mielenterveys, masennus, pelot sekä itsetunto ja kehonkuva ovat olleet edellisvuoteen verrattuna enemmän esillä. Vaikka nämä aihealueet eivät yllä 15 yleisimpiin aiheisiin, niitä sisältävät yhteydenotot ovat usein vaativampia ja ovat kestoltaan pidempiä.

”Kiitos tuhannesti avusta. Tiedätsä mä oon viikon verran yrittäny soittaa, mut painanu aina punasta, ku en oo uskaltanu. Ku oon miettiny, et noloa, ei kellä oo tällasii ongelmia. Nii kiitos tosi paljon ku autoit.”

”Tack jättemassor att jag fick prata, det hjälpte så mycket!”

Lisää livestriimauksia ja talousanimaatioita jakoon uudella Massimaisteri-kurssilla

Vuoden merkittävin satsaus Poikien Puhelimen verkkotyössä oli kuukausittain striimatut tunnin mittaiset Poikast-videopodcastit, joissa tiimin nuori vahvistus, 15-vuotias Eevert juontaa keskustelua kohderyhmää askarruttavista aiheista yhdessä Poikien Puhelimen asiantuntijan sekä vaihtuvan asiantuntijavieraan kanssa.

Kokonaisia jaksoja ja niiden parhaita paloja löytyy myöhemmin katsottavaksi ja kuunneltavaksi YouTubesta sekä Hyvä kysymys-palvelusta, Instagramista ja Spotifystä. Jaksoissa keskustelimme 2021 aikana mm. mielenterveydestä, sukupuolen moninaisuudesta, yksinäisyydestä ja seurustelusta. Sisällöltään kevyemmissä, viikoittaisissa KellariLIVE-striimauksissa seuraajat videopelaamisen lomassa ja keskustelevat asiantuntijoiden kanssa. YouTube-sisältömme keräsivät kokonaisuudessaan vajaa 300 000 katselukertaa.

Syksyllä Poikien Puhelinta vahvisti määräaikainen asiantuntija. Kuluttajaosuustoiminnan säätiön apurahalla toteutuneessa hankkeessa täydensimme 2020 valmistuneen, 25-osainen nuorten taloustaitoja vahvistava videosarjan uudella verkkokurssilla. Massimaisterikampanjalla kokonaisuutta levitettiin nuorille sekä heidän parissa toimiville ammattilaisille lukuisten uusien yhteistyökumppaneiden kanssa. Verkkokurssia suoritettiin 2021 aikana 1344 kertaa.

”Teette kyl tosi tärkeätä työtä. On tosi mahtava ku saa puhuu toiselle miehelle. Et saa vähä roolimallii. Kiitos oikeesti tosi paljo. Oli tosi tärkeätä.”

”Löysin teidän numeron tubesta, oon kattonut teidän videoita. Ne on hyviä! En oo soittanu aikaisemmin, mut saatan soittaa uudestaan. Kiitos vastauksesta!”

Vanhempien ja lasten hyvinvointi

Väestöliiton kannustavan vanhemmuuden toiminta tuotti asiantuntijavoimin verkko- ja puhelinpohjaista tukea pienten lasten vanhemmille, joilla oli vanhemmuuteen tai parisuhteeseen liittyviä haasteita ja kuorimitusta. Tukea tarjottiin valtakunnallisesti tuottamalla puhelin- ja chat neuvontaa, ylläpitämällä kysy asiantuntijalta -palstaa sekä tuottamalla monipuolisia, verkkopohjaisia oma-apuaineistoja, kuten kursseja, tietoartikkeleja, podcasteja, tehtäviä ja testejä.

Vuorovaikutteisissa palveluissamme oli mahdollisuus asioida yksin tai kumppanin kanssa, matalalla kynnyksellä nimettömästi ja puhelinpalvelua lukuun ottamatta täysin maksutta. Palveluihin toivotettiin tervetulleeksi kaikki kuorimitusta kokevat pienten lasten vanhemmat riippumatta vanhempien elämäntilanteesta, suhdemuodosta tai kulttuuritaustasta. Asiakas ohjattiin tarvittaessa eteenpäin vahvemman tai erikoistuneemman tuen piiriin.

Pienten lasten vanhempien tuen tarve painottui arjessa jaksamiseen ja ihmissuhdekysymyksiin. Myös tuen tarve seksuaaliseen hyvinvointiin liittyvissä pohdinnoissa oli kasvussa.

Kohtasimme kaikkiaan eri palvelukana- vissamme 1056 asiakasta. Saamamme palautteen mukaan yli 90 % palvelujemme käyttäjistä arvioi saaneensa palvelusta apua ja palveluille annettiin arvosanaksi 4,6 (asteikolla 1–5).

”Ihanaa että tällaiseen pika-apuun on mahdollisuus, kiitos tärkeästä työstä, jota teette. Kun hätä on suurin, ei sen kanssa jaksa odottaa.”

”Oikein erinomaista keskusteluapua! Lämminhenkinen ja lempeästi neuvova tapa keskustella, ohjata ja herättää ajatuksia. Kiitos tuhannesti!”

”Kuvittelin että CHAT:issa keskustelu on ”kylmää” mutta koen että asiantuntija tosiaan kuuntelee ja haluaa auttaa. Onneksi elämme tällaisessa Suomessa, jossa tämän kaltainen palvelu on ilmaista.”

Tulevaisuuden kehittämistarpeita

Maksuttomien palveluiden sitoutumisen lisääminen on tärkeää. Maksuttomissa matalan kynnyksen palveluissa asiakkaan ajan peruuntuminen on helpompaa. Vanhemmuuden palveluissa 8 % ajan varanneista asiakkaista perui varauksensa ja 5 % ajan varanneista jätti ajanvarauksensa käyttämättä peruuttamatta aikaansa.

Erityisen heikossa asemassa olevien tavoittaminen digitaalisin palveluin on haastavaa. Kaikilla kohderyhmäämme kuuluvilla ei ole välttämättä asiointiin riittäviä kieli-, kirjoitus- ja teknisiä taitoja tai laitteita tai niihin tarvittavia resursseja.

Palveluja kehitettiin asiakasta kuunnellen

Kehitimme palveluja asiakaspalautteen ja käyttötilastojen antaman tiedon perusteella. Erityisen suosittuja olivat ajanvarauksella toimivat palvelut, kuten ajanvarauschatit ja ajanvarauspuhelut, joten painotimme tarjontaa niihin. Vieraskielisten palvelumiseksi toimivin ja pidetyin kanava oli puhelin, joten painotimme vieraskielisten palvelutarjontaa siihen. Tarjosimme asiakkaalle mahdollisuutta valita haluamansa muodon mahdolliselle jatkokeskustelulle. Tarjolla oli asiointi puhelimitse, chatilla tai

videopuheluna – yksin tai yhdessä kumppanin kanssa. Tarjosimme mahdollisuuden asioida chateissamme suomen lisäksi myös englanniksi ja puhelinpalveluissamme suomen lisäksi englanniksi ja venäjäksi.

Vaikuttamista, viestintää ja tietoa kannustavan vanhemmuuden ja toimivien ihmissuhteiden tueksi

Tapahtumat siirtyivät koronatilanteen vuoksi joko verkkoon tai myöhempään ajankohtaan. Osallistuimme kohderyhmälle sekä heidän parissaan työtä tekeville suunnattuihin verkkotapahtumiin tarjotaksemme tietoa palveluistamme. Vaikutimme perheiden ja lasten hyvinvointia edistävissä verkostoissa ja annoimme haastatteluja medialle lisätäksemme tietoisuutta kannustavan vanhemmuuden näkökulmista ja keinoista.

Julkaisimme pienten lasten vanhemmille parisuhteen tueksi suunnatun Minä ja me parisuh-teessa -verkkokurssin sekä Minä ja me parisuhteessa -podcast-sarjan. Kannustavan vanhemmuuden tueksi julkaisimme vanhempien tunnetaitoja vahvistavan Vanhemmuus täynnä tunteita -verkkokurssin.

Teimme Digitaalinen hyvinvointi perheissä -hankkeen tutkimus-annin jalkauttamiseksi perheiden digihyvinvointia tukevan verkkokurssin, jonka julkaisu siirtyi vuoden 2022 alkuun. Kurssiyhteistyössä oli mukana myös DIAK:in terveydenhoitaja-opiskelijaryhmä, joka tutki opinnäytetyönään sosiaalisen median vaikutuksia vanhemmuuteen.

Suosittu Tunnekeskeinen parisuhdekurssi haluttiin yhä useamman ulottuville ja se käännettiin englanniksi. Käännetyn kurssin julkaisu siirtyi vuoden 2022 alkuun.

Paransimme verkkoaineistojemme saavutettavuutta lisäämällä videoille tekstitykset ja podcasteille tekstivastineet. Postitimme lähes 700 neuvolaan ympäri Suomen tietoa sekä esille laitettavaa materiaalia palveluistamme.

Julkaisimme yhdessä kumppanijärjestöjen kanssa 11-osaisen blogisarjan, joka valotti koronan vaikutuksia erilaisiin perheisiin. Blogisarjaan osallistuivat Väestöliiton lisäksi Parisuhdekeskus Kataja, Yhden vanhemman perheiden liitto, Miessakit sekä Kasper-Kasvatus- ja perheneuvonta ry.

Jatkoimme Väestöliiton koordinoimaa, kahdeksasta perhejärjestöstä ja Kirkkohallituksesta koostuvaa Kannustavan

vanhemmuuden kumppaniverkosto-työtä. Vuonna 2021 verkosto jakoi hyviä käytäntöjä haastaviin asiakastilanteisiin chat-työskentelyssä, osallistui vanhemmille suunnatun tunnetaitokurssin sisältöjen arviointiin, jakoi tietoa toiminnastaan tukemaan keskinäistä palveluohjausta sekä osaamistaan liittyen erilaisiin perheisiin ja perhetilanteisiin. Verkosto arvioi ja kehitti myös omaa toimintaansa. Verkosto kokoontui 4 kertaa. Verkoston kokoonpano vuonna 2021 oli: Kirkkohallitus, Yhden vanhemman perheiden liitto, Familia, Sateenkaariperheet/Perhesuhdekeskus, Adoptioperheet, ADHD-liitto, Suomen uusperheiden liitto, Marttaliitto ja Väestöliitto.

Vanhemmuuden ja parisuhteen tueksi tuottamillamme oma-apu- ja tietoaaineistosivuilla Hyvä kysymys -verkkopalvelussa ja Väestöliiton järjestösivuilla käytiin yhteensä n. 820 000 kertaa. Jaoimme tietoa kannustavan vanhemmuuden ja parisuhteen teemoista myös sosiaalisessa mediassa. Oma mediamme Vanhempien Väestöliitto -Facebook-sivu tavoitti julkaisuillaan lähes 700 000 henkilöä ja sisällöt saivat reilut 850 000 näyttökertaa. Seuraajia sivulla oli vuoden 2021 lopussa 12 318.

Osallistuimme lasten ja perheiden hyvinvointia käsitteleviin verkostoihin sekä työ- ja ohjausryhmiin.

Sukupolvien väliset vuorovaikutussuhteet ja hyvinvointi

Isovanhempien kanssa käytiin 1–1,5 h mittaisia TEAMS-keskusteluja 131 kertaa. Määrä on yli kolminkertainen edelliseen vuoteen nähden. Yksittäistä asiakasta tavattiin keskimäärin 4 kertaa. Vuoden aikana toimi kolme etäryhmää, joista kahdessa oli 5 tapaamiskertaa ja yhdessä 4. Kaikki ryhmäkerrat huomioiden keskimääräinen osallistujamäärä/ryhmäkerta oli kuusi henkilöä.

”Olen tullut kuulluksi ja kohdatuksi oikein hyvin ja lämpimästi. Virtuaaliyhteys ei haitannut, ja keskusteluapu oli sekä kuuntelua että konkreettisia, mutta kuitenkin hienotunteisesti ja tilannesidonnaisesti annettuja apukeinoja.”

”Ryhmätyöskentelyssä oli hyvä ’konsepti’, jokainen sai vuorollaan puheenvuoron ja kuuli toisten mielipiteitä. Ryhmäläisillä oli samanlaisia kokemuksia toimimisesta oman perheen kanssa. Oli helppo kuunnella ja samaistua.”

Tunnin verran viikossa päivystävään neuvontapuhelimeen tuli 35 puhelua. Vuoden aikana vastattiin 857 sähköpostiin, joista isovanhempien yhteydenotot koskivat elämäntilanteeseensa liittyviä kysymyksiä, ”Suukkoja ja säröjä sukupolvisuhteissa”-kirjan tilauksia ja arviointeja sekä toimintaan ilmoittautumisia. Muut keskustelut käytiin median ja yhteistyökumppaneiden kanssa.

Medioissa julkaistiin 17 haastattelua. Osa haastatteluista levisi useampaan lehteen ja tavoitti hyvin lukijoita mm. yhdessä Väestöntutkimuslaitoksen kanssa annettu haastattelu levisi laajalle. Somessa (LinkedIn + Twitter) oli vuoden lopussa 25

967 seuraajaa. Ihmissuhteisiin, perhe- ja työelämään liittyviä postauksia tehtiin 188. Niillä oli 1 834 366 ”näkijää” ja ne saivat 36 562 reaktiota. Esimerkiksi LinkedIn-postaus 80-vuotiaan Sukupolvien sopu asiakkaan digitaitojen treeni-innosta tavoitti yli 15 000 näkijää ja sai miltei 300 reaktiota.

”Suukkoja ja säröjä sukupolvisuhteissa”-kirjan 80 arviointiraatilaista 91% suosittelisi kirjaa isovanhempien ja 75% välisukupolven luettavaksi. Lisäksi he arvioivat kirjan erittäin hyödylliseksi ja käyttökelpoiseksi.

Sukupolvien sopu teki yhteistyötä mm. luentojen ja webinaarien merkeissä seurakuntien, Vanhempainliiton, Vanhemmuusakatemian, SPR:n, kirjastojen, Senioripysäkin ja Parisuhdekeskus Katajan kanssa. Kaikki aiemmin kohtaavat palvelut tuotettiin etänä. Tämä mahdollisti täysin uudenlaisen maantieteellisen tasa-arvon maassamme. Lisäksi monelle isovanhemmalle annettiin digiopastusta etäyhteyksillä toimimiseen. Sukupolvien sopu toiminnassa työskenteli yksi henkilö.

Lasten kehotunnekasvatus

Väestöliiton lasten kehotunnekasvatuksen toiminta keskittyy kansallisiin tarve- ja tilannearvioihin, kohderyhmän tarvekartoituksiin ja kansainväliseen tutkimukseen. Aikuisten tiedon, taidon, ohjeiden ja aineiston puute, sekä erityiset puhumisen esteet haittaavat lasten oikeuksien toteutumista saada ikätasoisia tietoa. Lasten seksuaalioikeuksista ei puhuta. Ruutuajan jatkuva kasvu riskeeraa lasten emotionaalisen, sosiaalisen, fyysisen ja seksuaalisen terveyden, jopa voimakkaammin kuin nuorten.

Toimintatapamme ovat ammattihenkilöstön kouluttaminen ja yhteiskunnallinen vaikuttaminen. Vaikuttamisen tavoitteena

on, että kehotunnekasvatus tulisi velvoittavana osana varhaiskasvatukseen.

Hankkeissamme edistimme aktiivisesti lasten oikeuksia, turvallisuutta ja hyvinvointia tarjoamalla varhaiskasvatuksen ja alakoulun henkilöstölle tietoa, taitoja, malleja, materiaaleja sekä työkalut pelkojen ja puhumattomuuden tabujen työstämiseksi. Pandemia siirsi kaiken toiminnan verkkoon ja pidimme koulutukset ja luennot verkossa.

Somekampanjoissa ja sisällöntuottamisessa pureuduimme etenkin kahteen epäkohtaan: 1) lasten uteliasta opinhalua ja avoimuutta tuetaan, ei kielletä ja 2) lasten yhteenkuuluvuutta, turvallisuutta, tunne- ja vuorovaikutustaitoja edistetään. Kehotunnekasvatuksen somepostauksilla on tavoitettu noin 255 000 henkilöä.

Kehotunnekasvatuksen ammattilaisille tarkoitetuilla verkkosivuilla on vuoden aikana vieraillut noin 115 100 kävijää/katselua ja noin 62 200 istuntoa. Lisäksi on laadittu OPH:n Avointen oppimateriaalien kirjastoon lyhennelmä kehotunnekasvatushankkeestamme ja tiivistelmät eri kielillä. Koulutus- ja opetusvideoitamme on katsottu yhteensä 34 000 kertaa vuoden aikana. Tavoitimme eri kanavien kautta noin 480 000 henkilöä.

Toimintaa arvioitiin myös lasten näkökulmasta muutamassa opinnäytetöissä, joissa lapsivaikutuksia arvioivat henkilöstö, johtajat ja vanhemmat. On voitu todeta, että kehotunnekasvatus on auttanut lapsia ymmärtämään omaan kehoon liittyviä asioita, lasten kehoitsetunto ja omien ja toisten rajojen tunteminen ja kunnioittaminen on parantunut, erilainen vanhemmuus on noussut lasten puheisiin ja jo pienet lapset osaavat pitää ja ilmaista omat rajat.

"Koulutus oli todella hyvä, - Tietojen ja taitojen lisäksi tuli reflektoitua omia kokemuksia ja niiden vaikutusta työhön, - Jonkunlaista armollisuuttakin löytyi sille, että joskus voi ja saa tuntua haastavalta ja sen voi sanoa. -Kouluttajat olivat mielestäni sensitiivisiä ja asiaan hyvin perehtyneitä."

"Alkuopetukseen ja kouluille tarvitaan lisää koulutusta kehotunnekasvatuksesta! Sisältöalueet mielenkiintoiset ja laajat. Nostettiin esille tärkeitä asioita, joita ei yleensä nosteta keskusteluun. Paljon laadukasta materiaalia, Hieno kokonaisuus! Kerrassaan mahtava. Kunpa ihan kaikki lasten kanssa tekemisissä olevat, niin opettajat, että hoitajat kuin vanhemmatkin kävisivät tämän koulutuksen läpi!"

"Hyvä että nämä asiat ovat esillä varhaiskasvatuksessa." - vanhemmat

Työ, perhe ja tasa-arvo

Työsuojelurahaston rahoittama tutkimus- ja kehittämishanke Tasa-arvo ja isät (2019-2021) päättyi. Hankkeen päätyessä saatiin valmiiksi yli 100-sivuinen loppuraportti Tasa-arvo tahdon asiana painettuna ja verkkojulkaisuna (saavutettava pdf).

Hankkeen aineistoista valmistui useita tieteellisiä ja muita julkaisuja: artikkeli kansainväliseen kirjaan, kaksi pro gradu -työtä, hankeblogeja Väestöliiton ja Kelan blogeihin, Vieraskynä-artikkeli Helsingin Sanomiin, haastattelut Telma-lehteen ja Tekniikan Akateemisten verkkosivulle sekä uutishaastattelut Kalevaan ja Yle-Uutisiin. Keväällä 2021 toteutettiin näkyvä some-kampanja Tasa-arvoa vanhemmutunnistuksen työelämässä, jossa oli mukana kolme

nimekästä sosiaalisen median vaikuttajaa. Vaikuttajat ja Väestöliitto tuottivat some-kanavilleen postauksia ja materiaalia. Kampanjan aikana tuotettiin 4-osainen podcast-sarja. Myös tv-näkyvyyttä saatiin kampanjalle. Kampanjan saavuttavuusluku oli yli 1,7 miljoonaa ihmistä. Kampanjasta julkaistiin mediatiedote keväällä 2021 ja toinen mediatiedote hankkeen päättyessä syksyllä 2021. Perheystävällinen työpaikka -tunnus myönnettiin Kelalle ja Turun Tilikeskukselle.

Kesällä 2021 Perheystävällinen työpaikka -ohjelma siirrettiin konsernin sisällä takaisin ry:lle. Siirtoa oli valmisteltu tiiviisti alkuvuonna 2021. Siirron toteutus esiteltiin etukäteen Väestöliiton hallitukselle ja johtoryhmälle keväällä, ja siirron toteutuminen raportoitiin marraskuussa 2021.

Ohjelman vastuuhenkilönä on toiminut elokuusta 2021 ohjelmapäällikkö. Asiakasyhteistyö vanhojen ja uusien asiakkaiden kanssa jatkui saumatta. Ohjelmalle perustettiin ohjausryhmä syksyllä 2021. Perheystävällinen työpaikka -ohjelman verkkosivut päivitettiin suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi.

Pidimme alustuksia hankkeesta ja sen tuloksista, mm. Energia-alan seminaarissa, Tanen Miesjaostossa, Johtajuustilastoverkostossa ja Maria Akatemian webinaarissa. Lisäksi osallistuimme COFACE:n kansainvälisiin webinaareihin ja toteutimme useita yritys- ja organisaatiovalmennuksia perheen ja työn yhteensovittamisesta ja työelämän tasa-arvosta työnantajille. Toimimme valtakunnallisen Vuoden Isä -valmistelutyöryhmässä, sekä monissa kansallisissa asiantuntijaryhmissä sekä hankkeiden ohjausryhmissä.

Maahanmuuttajien osallisuus

Womento-mentorointi vahvistaa korkeasti koulutettujen, Suomeen muuttaneiden naisten työelämäosallisuutta. Työuramentorointi on vapaaehtoinen ja tavoitteellinen prosessi, jossa mentori auttaa aktoria kasvattamaan osaamistaan ja vahvistamaan valmiuksiaan työllistyä omaa koulutustaan vastaavalle alalle. Toiminnan pidempiaikaiset vaikutukset näkyvät siinä, että koulutettujen maahan muuttaneiden naisten työllisyysaste nousee, maahan muuttaneiden kotoutuminen ja osallisuuden tunne yhteiskunnassa vahvistuu, kansainvälisten työntekijöiden osuus työpaikoilla lisääntyy ja heidän osaamisensa tunnustetaan ja tunnustetaan.

Vuoden 2021 aikana mentoroinnin päätti kolme mentorointiryhmää, joissa oli yhteensä 51 aktoria ja 51 mentoria. Mentoroinnin loppuun asti vieneistä aktoreista peräti 42 prosenttia työllistyi omalle alalleen. Pieni osuus työllistyi muuten, vajaa kymmenes aloitti työharjoittelun ja viidennes jatkokoulutuksen. Heille, jotka eivät työllistyneet, mentorointi tuotti muita myönteisiä tuloksia, kuten ammatillisen itsetunnon kasvu, ammatillisten verkostojen kasvu sekä ammattikielen kehitys.

Vuonna 2021 Womento-mentorointiin haki mukaan yhteensä 142 uutta henkilöä, joista 74 aloitti ohjelmassa. Aktoreita, eli maahan muuttaneita korkeasti koulutettuja naisia ja Väestöliiton vapaaehtoisia mentoreita, jotka toimivat Suomessa työelämässä, aloitti yhtä monta.

Vuoden 2021 alussa mentorointi toteutettiin etänä, jolloin siihen saattoi hakeutua myös muualta kuin pääkaupunkiseudulta. Valtakunnalliseen etämentorointiin siirtyminen on onnistunut hyvin ja etäyhteyksien toimivuudesta, tehokkuudesta ja joustavuudesta on saatu hyvää palautetta. Mentorien valmennukset, osallistujien tapaamiset on pidetty Teamsin kautta etänä ja osallistuminen on ollut aktiivista. Parimentorointitapaamiset on toteutettu sekä etänä että aktorin ja mentorin keskinäisinä lähitapaamisina. Toteutimme etänä sekä vertaisryhmätapaamisia, työelämätaitojen koulutuksia sekä kokemusasiantuntijailta.

Vuoden 2021 loppuun mennessä ylläpitämässämme suljetussa Facebook-ryhmässä 'Työuramentorointi maahanmuuttajille' oli lähes 1200 jäsentä. Toteutimme ryhmässä syksyllä 'Tietoa työelämästä'-kampanjan,

työelämätiedosta sekä materiaaalipankeista maahan muuttaneiden työelämäosallisuuteen liittyen. Ryhmän jäsenet myös jakavat julkaisuja avoimista työpaikoista sekä alkavista koulutuksista.

Tunnista kansainvälinen osaaja -hanke (2020–2022, Euroopan sosiaalirahaston rahoitus)

”Vaikka asia oli kohtuullisen tuttua, uskon, että tällainen jäsenelty ja laadukas läpikäynti auttaa kuitenkin edelleen jäsentämään ja syventämään omaa osaamista. Workshopissa oli kiinnostavaa keskustella muiden organisaatioiden edustajien kanssa ja saada kuvaa siitä, millaisia teemoja muualla keskustelussa ja toisaalta kuulla hyviä käytäntöjä.”-yrityksen edustaja.

”I had a “wow” moment during the workshop when the employer side were assuming that, in the study case the foreigner that decide not apply for the job lives abroad and maybe is afraid of coming to a so cold, dark, and different country, with a so difficult language. Why they don’t assume that there are well prepared foreigners already living in Finland? This kind of courses are very interesting and they are also needed. We all need to learn to be aware of our biases. Thank you very much for your job!”-kansainvälinen osaaja

Tunnista kansainvälinen osaaja -hankkeessa kehitetään uusia menetelmiä, jotka edesauttavat tunnistamaan ja luottamaan koulutettujen maahanmuuttajien ulkomailta tuotuun koulutukseen ja osaamiseen. Toiminnassa tuetaan yhteistyöhön tulevia pilottiorganisaatioita kohtaamaan kansainvälisiä osaajia ja lisätään heidän keskinäistä luottamustaan. Lisäksi innostetaan organisaatioita huomaamaan kansainvälisten osaajien tuoma osaaminen

ja potentiaali ja samalla tarkastellaan mahdollisia ulkomaalaistaustaisia tahattomasti syrjiviä rekrytointikäytäntöjä.

Alkuvuodesta 2021 aloitti toiminnan puolivuotinen vaikuttajaryhmä, joka koostui organisaatioiden edustajista, HR-ammattilaisista sekä kansainvälisistä osaajista. Vaikuttajaryhmissä kehitettiin ajatus työnantajalle myönnettävästä Recognizing International Talent -merkistä ja se on toiminut myös viestinnän tukena sekä verkostojen kasvattajana pilottiorganisaatioiden suuntaan.

Pilottiorganisaatioina lähti mukaan: Zoan, Stora Enso, 3stepIt, Helsingin yliopisto, Aalto-yliopisto ja Tekniikan Akateemiset TEK. Lisäksi kaksi yritystä aloittaa vuoden 2022 puolella. Siili Solutions ja Fluido toimii viestinnän ja kehittämisen tukena. Yhteistyössä keskitytään työkaluihin ja konkreettisiin tekoihin, joilla tunnistaa ja vastaanottaa työyhteisöön kansainvälistä osaamista. Tällä hetkellä pilottiorganisaatioille on kehitetty inklusiivisen rekrytoinnin Toolbox sekä diversiteetti- ja inklusiivistyökaluja. Lisäksi tuemme työyhteisöjen sisäistä osaamista asiassa.

Työantajia ja kansainvälisiä osaajia yhteen tuovia tilaisuuksia järjestimme Zoom-alustalla loka-marraskuussa. Tilaisuuksia oli yhteensä neljä, joista kaksi suomeksi ja kaksi englanniksi. Teemat käsittelivät tiedostamattomia ennakkoluuloja työpaikalla sekä diversiteettiä ja inklusiivista rekrytoinnissa.

Neljän tilaisuuden osallistujamäärä oli 125 henkilöä. Työnantajia edustivat pilottiorganisaatioiden rekrytoijat ja rekrytoivat esimiehet. Kansainvälisiä osaajia kutsuttiin eri verkostoista esim. eri toimijoiden spouse-toiminnoista, MIB Internationalista, kotokoulutuslaitoksesta sekä mentorointitoiminnoista.

Tilaisuuksissa työnantajat osallistuivat pääsääntöisesti suomenkielisiin ja kansainväliset osaajat taas englanninkielisiin tilaisuuksiin. Rohkaisimme pilottiyrittäjien edustajia ja kansainvälisiä osaajia menemään tilaisuuksiin yli kielirajojen, mutta tilaisuudet olivat kuitenkin melko jakaantuneita.

Seksuaalioikeuksien edistäminen maahan muuttaneiden parissa

Kotoutuminen, tasa-arvo ja seksuaalioikeudet – Tietoa maahanmuuttajille ja työkaluja ammattilaisten osaamisen tueksi (Tase2) -hankkeen tavoitteena on edistää maahanmuuttajien kotoutumista, osallisuutta ja toimivia lähisuhteita, parantaa maahanmuuttajien tietoja ja ymmärrystä sukupuolten tasa-arvosta ja seksuaalioikeuksista sekä edistää niihin liittyvien ongelmatilanteiden tunnistamista ja ehkäisemistä.

Hanke koostuu kahdesta osasta: ohjaus- ja neuvontapalvelujen toimijalle suunnatusta kokonaisuudesta sekä omakielisten tasa-arvo ja seksuaalioikeusteeman ohjaajien kouluttamisesta ja toiminnasta.

Tammikuussa 2021 järjestettiin kaksi suunnittelukokousta, joihin kutsuttiin kuntien ja kuntayhtymien maahanmuuttajien ohjaus- ja neuvontapalvelujen järjestäjiä Vantaalta ja Oulusta.

Koulutuskokonaisuuksien suunnittelussa ja toteutuksessa hyödynsimme Väestöliiton sisäisiä kehityshankkeita mm. Lasten kehötunnekasvatuksesta. Lisäksi tehtiin yhteistyötä Monika-naiset liitto ry:n ja Espoon Lyömätön linja ry:n Miesten Linja -toiminnon sekä Helsingin Sovittelutoiminnan kanssa.

Tiedotusyhteistyötä tehtiin TEM:n ja ELY-keskusten sekä kuntien ja kaupunkien

virastojen kanssa. Tämä näkyi erittäin runsaana osallistujamääränä koulutuksissa ja osallistujia oli yhteensä 560 ammattilaista.

Koulutuksissa käsiteltiin yleisiä seksuaalioikeuksia, puheeksi ottamisen menetelmiä sekä pari- ja perheriitoja. Keväällä kaikki koulutukset toteutettiin etäyhteyksillä, joka mahdollisti valtakunnallisen osallistumisen. Koulutusten tavoitteena on, että koulutukseen osallistuneet toimivat omien työyhteisöjensä muutosagentteina ja voimavarahenkilöinä.

75 % vastaajista koki saaneensa riittävästi tietoa seksuaalioikeuksista.

79 % mielestä koulutus lisäsi ymmärrystä siitä, miksi seksuaalioikeusteemoista on tärkeää puhua maahanmuuttaneiden kanssa.

78 % oli saanut lisää valmiuksia puhua seksuaalioikeusteemoista maahanmuuttaneiden kanssa.

Omakielisten tasa-arvo- ja seksuaalioikeusteeman ohjaajien (TASE-osaajat) kouluttaminen ja toiminta

Mukana olivat:

- African Care
- Irakin naisten yhdistys
- Lieksan somaliperheyhdistys
- Suomen Pakolaisapu
- Koto-koulutuksen järjestäjä Axxell

Alkuvuodesta 2021 yhteistyöjärjestöjen kautta informoitiin laajemmin eri kieli- ja kulttuuriryhmien edustajille mahdollisuudesta ilmoittautua kevään 2021 aikana järjestettävään koulutukseen. Koulutukseen etsittiin hyvin kotoutuneita ja /tai muutoin

eri kieli- ja kulttuuritaustaisia hakijoita, joiden suomen kielen taso on riittävä koulutukseen osallistumiseksi.

Kaikkiaan koulutukseen haki 45 henkilöä. Haastattelimme hakijat ja painotimme kieli- ja kulttuurispesifisen osaamisen lisäksi valmiuksia sensitiivisten, seksuaalioikeuksiin liittyvien teemojen puheeksi ottamiseen sekä kokemusta ryhmien kanssa toimimisesta. Koulutukseen valittiin mukaan 15 henkilöä.

Alkuvuoden aikana omakielisten ohjaajien koulutus-suunnitelma sovittiin liitettävän ohjaus- ja neuvontapalvelujen toimijoille suunnattuun koulutukseen siten, että kaikki omakieliset ohjaajat osallistuvat kaikkiin ohjaus- ja neuvontapalvelujen koulutuskokonaisuuksiin. Yleiskoulutusten lisäksi omakieliset TASE-osaajat syventävät osaamistaan tarvittavien osa-alueiden osalta erillisillä koulutusosioilla.

Omakieliset TASE ryhmät aloittivat aktiivisesti toimintansa kesäkuussa 2021. Erikielisiä ryhmiä toteutettiin 19 (selkosuomi, arabia, kurdi, somali, farsi, englanti) ja niitä järjestettiin mm. Koto-koulutus oppilaitoksissa Axxellissa, mukana olleiden yhdistysten tiloissa ja pohjoiskarjalassa Riverian ammattioppilaitoksessa. Toiminnalla tavoitettiin yhteensä 230 erikielisiä/taustaisia kotoutujaa, sekä naisia ja miehiä. Lisäksi muokattua TASE-koulutusta järjestettiin pakolaisavun uusille yhteiskuntaorientaatio-kouluttajille.

TASE-osaajilta ja ryhmälaisiltakerätyn tiedon perusteella kaikki osallistujat pitävät seksuaalioikeus-, tasa-arvo- ja

terveystiedon saamista tärkeänä erityisesti omalla kielellään, koska se vähentää epävarmuutta ja väärinymmärryksiä. Kurssin aikana suomalaisia parisuhteeseen liittyviä käytäntöjä (esim. avoliitto, avioero) ryhdyttiin pääasiassa pitämään hyväksyttävänä toimintatapoina. Toiminta muuttikin kohderyhmän käsityksiä ja mahdollisesti myös tulevaa käyttäytymistä Suomessa käytössä olevien toimintatapojen suuntaiseksi.

TASE-osaajat kertoivat oppineensa yleisesti ottaen kommunikaatiotaitoja sekä osaavansa paremmin ottaa muiden ihmisten taustat ja kulttuurin huomioon. He huomasivat, kuinka vähän loppujen lopuksi tietävät ylipäättään omista oikeuksistaan ja seksuaalioikeuksista.

Väestöliitto sai valtakunnallisen sateenvarjo-organisaationa uudenlaista tuntumaa maahanmuuttajien kotoutumiseen pääkaupunkiseudun ulkopuolella. Tämä oppi on ollut tärkeää, sillä se, mikä toimii pääkaupunkiseudulla ei välttämättä toimi muualla Suomessa.

Teimme myös laajemmin maahanmuuttotyötä. Puhelinneuvontaa annoimme maahan muuttaneille perheen, lastenkasvatuksen, koronan ja koronarokotteen, oleskeluluvan ja perheenyhdistämisen kysymyksissä. Ammattilaisille annoimme myös konsultaatiota esim. asiakaskohtaamisesta omassa työssä.

Hyvinvointia myös maailmalla

Kansainvälisen toimintamme kehitysyhteistyöhankkeet keskittyvät seksuaalioikeuksien edistämiseen, ja jatkoimmekin tätä työtä vuonna 2021 sekä Väestöliiton omilla hankkeilla että yhteistyöhankkeilla muiden järjestöjen kanssa. Vuonna 2021 käynnistimme Malawissa uuden nelivuotisen hankkeen, joka ennaltaehkäisee sukupuolittunutta ja seksuaaliväkivaltaa muun muassa sukupuolirooleihin vaikuttamalla ja voimaannuttamalla naisia.

Vammaisten ihmisten seksuaalioikeuksia edistävä hanke Afganistanissa, Tadžikistanissa ja Nepalissa jatkui edelleen vuonna 2021, mutta elokuussa 2021 tapahtunut Talibanien valtaannousu keskeytti osan hankkeen toiminnoista

Afganistanissa ja hanke siellä keskittyi yhteistyöjärjestömme MSI:n klinikoiden perustoimintojen turvaamiseen. Afganistanin tilanteesta annoimme lukuisia haastatteluja ja asiantuntijaläusuntoja medialle, päättäjille ja virkamiehille ja jaoimme heille sitä tietämystä, jota saimme paikallisilta kumppaneiltamme maan tilanteesta.

Osallistuimme myös Kynnys ry:n Keski-Aasian työhön kouluttamalla vammaisten naisten verkostoa seksuaalikasvatuksesta. Lisäksi yhteistyömme Marttojen Kamerun-hankkeessa jatkui, ja tuotimme materiaaleja kamerunilaisille kumppaneille seksuaalikasvatuksen perusteista. Toisen koronavuoden aikana kehitysyhteistyöhankkeiden uudenlaiset toteuttamismuodot toimivat jo

sujuvasti, ja monia toimintoja kohdemaissa voitiin joko toteuttaa netissä tai tilanteen salliessa lähitapaamisina. Afganistanin tilannetta lukuun ottamatta hankkeet etenivät suunnitellusti.

Vuoden 2021 ensimmäistä puoliskoa hallitsi valmistautuminen ulkoministeriön ohjelmaturkihakuun. Väestöliitto haki nelivuotista kehitysyhteistyöohjelmaa, joka nivoisi yhteen kehitysyhteistyön, globaalikasvatuksen ja kehitysviestinnän sekä vaikuttamistyön. Loppuvuodesta ulkoministeriö myönsi Väestöliitolle haetun tuen vuosille 2022–2025, ja vastedes Väestöliitto jatkaa työtään ulkoministeriön ohjelmaturkijärjestönä.

Tutkittua tietoa vaikuttamisen ja toiminnan tueksi

Väestöliiton Väestöntutkimuslaitos tutkii lastensaantia, väestönmuutosta ja perheiden hyvinvointia. Ydinosaamistamme ovat syntyvyys, ikääntyvä yhteiskunta sekä väestö- ja perhepolitiikka. Tutkimuslaitoksen keskeinen tehtävä on tuottaa tutkimustietoa näistä teemoista sekä edistää tiedon leviämistä päättäjille ja medialle.

Tutkimuslaitoksen rahoitus koostui opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämästä avustuksesta sekä tutkimuskohteittain myönnettyistä muista rahoituksista. Merkittävä uusi rahoitus saatiin Suomen Akatemian yhteydessä toimivalta strategisen tutkimuksen neuvostolta, joka myönsi NetResilience-konsortiolle rahoitusta Väestörakenteen muutokset – syyt, seuraukset ja ratkaisut (DEMOGRAPHY) -ohjelmasta vuosiksi 2022–2027.

Vuoden 2021 Perhebarometri julkaistiin syksyllä ja sen aiheena oli yli 50-vuotiaiden parisuhteet. Syntyvyyden tutkimusverkosto Synty järjesti jäsenilleen etäkoontumisia, julkaisi blogeja sekä järjesti yhteistyössä Itsenäisyyden juhluvuoden lastensäätiön ITLA:n kanssa kansainvälisiäkin puhujia sisältäneen Syntyvyydetutkimuksen webinaarin teemalla hedelmällisyystietoisuus. Lisäksi verkosto antoi kannanoton hedelmällisyystietoisuuden edistämisestä Suomessa.

Alkuvuodesta julkaisimme väestötieteen vuosikirjan, Finnish Yearbook of Population Research yhteistyössä Suomen Väestötieteen yhdistyksen ja Siirtolaisuusinstituutin kanssa. Sukupolvien ketju -tutkimushankkeessa julkaisimme Sukupolvien suhteet -kirjan, jossa tutkittiin suurten ikäluokkien ja heidän aikuisten lastensa vuorovaikutusta ja auttamista. Lisäksi julkaisimme englanninkielisen käännöksen Väestöpoliittisesta ohjelmasta sekä kirjasta Mielen seksuaalisuus.

Toimimme Suomen tieteellisenä tahona Survey of Health, Ageing and Retirement in Europe (SHARE) -tutkimuksessa, joka on osa EU:n tutkimuksellista infrastruktuuria. Julkaisimme SHARE-tutkimuksen tuloksiin pohjautuvan kirjan Life-histories in Finland. Kirjan julkaisutilaisuus oli osa Tutkitun tiedon teemavuotta, jossa tutkittu tieto pyritään tuomaan mahdollisimman helposti kaikkien saataville.

Valmistelimme lisäksi yhteiseurooppalaisen Generations and Gender Survey -kyse-lytutkimuksen aineistonkeruuta, jonka tieteellisenä toteuttajatahona Suomessa tutkimuslaitos toimii. Aineistokeruun aloittamisen yhteydessä järjestimme luen- non, jossa johtaviin syntyvyyden tutkijoihin kuuluva Tomas Sobotka puhui korona- pandemian vaikutuksista lastensaantiin ja syntyvyyteen. LoveAge-tutkimushankkeessa tarkasteltiin ikääntyvien suomalaisten ja eurooppalaisten parisuhteita ja hyvinvoin- tia SHARE ja Sukupolvien ketju -aineistoja hyödyntäen.

Laitoksen tutkijat antoivat yli 10 haastat- telua televisioon ja radioon sekä lähes 80 lehtihaastattelua. Twitterin @perhetutki- mus-tili sekä Väestöliiton verkkosivut ovat tutkimuslaitoksen tärkeimpiä viestinnän väyliä. Väestöliiton juhluvuoden kunniaksi laitos järjesti Lastensaannin tulevaisuus? -keskustelutilaisuuden nuorille verkossa sekä viisi muuta tilaisuutta.

Tutkimuslaitos ja sen tutkijat julkaisivat kuusi kirjaa tai työpaperia, 13 referoitua tieteellistä artikkelia ja 20 yleistajuistavaa kirjoitusta.

Vuoden 2021 aikana laitoksen tutkijat ohjasivat opinnäytteitä, joissa käytettiin Väestöliiton aineistoja. Tutkimuslaitos noudattaa avoimen julkaisemisen periaatetta ja kaikki aineistomme pyri- tään saattamaan avoimesti käyttöön Yhteiskuntatieteelliseen tietoarkistoon (FSD).

Jatkoimme tiedolla vaikuttamista osana johtavien eurooppalaisten väestöntutki- muslaitosten verkostoa Population Europea. Keskeiset akateemiset yhteistyötahomme olivat Helsingin, Turun, Itä-Suomen, Oulun, Aalto, Oxfordin, Leidenin, Mannheimin sekä Tukholman yliopistot, Karoliininen instituutti, Terveiden ja hyvinvoinnin

laitos sekä KELA:n tutkimusyksikkö. Lisäksi teimme yhteistyötä muiden perhejärjestö- jen kanssa sekä Helsingin Sanomien kanssa.

Koronapandemia rajoitti osallistumista tieteellisiin konferensseihin, mutta tästä huolimatta tutkimuslaitoksen tutkijat puhuivat koti- ja ulkomaisissa verkkosemi- naareissa yhteensä yli 30 kertaa.

Liite: Väestöliiton jäsenjärjestöt

Väestöliiton perusti aikoinaan viisi suomalaista järjestöä. Tällä hetkellä liitossa on 34 suomalaista jäsenjärjestöä. Ne edustavat mm. erilaisia perhe-, nuoriso- ja opiskelija-, ammatti- ja aatteellisia järjestöjä.

Jäsenjärjestöjämme ovat:

[Adoptioperheet ry](#)
[Biologian ja maantieteen opettajien liitto ry](#)
[Elatusvelvollisten Liitto ry](#)
[Familia ry](#)
[Filha ry](#)
[Imetyksen tuki ry](#)
[Kasper - Kasvatus- ja perheneuvonta ry](#)
[Kotitalousopettajien liitto ry](#)
[Lapsettomien yhdistys Simpukka ry](#)
[Lapsiperheiden Etujärjestö ry](#)
[Marttaliitto ry](#)
[Naisjärjestöjen Keskusliitto ry](#)
[Parasta Lapsille ry](#)
[Parisuhdekeskus Kataja ry](#)
[Sateenkaariperheet ry](#)
[Seta ry](#)
[Siirtolaisuusinstituutti](#)
[Sosiaalipoliittinen yhdistys ry](#)
[Suomalainen Lääkäriseura Duodecim](#)
[Suomalaisuuden Liitto ry](#)
[Suomen opiskelijakuntien liitto – SAMOK ry](#)
[Suomen Gynekologiyhdistys ry](#)
[Suomen Keskustanaiset ry](#)
[Suomen Kätilöliitto ry](#)
[Suomen Lastenlääkäriyhdistys ry](#)
[Suomen Lukiolaisten Liitto ry](#)
[Suomen Monikkoperheet ry](#)
[Suomen Terveystieteiden Liitto ry](#)
[Suomen Uusperheiden Liitto ry](#)
[Suomen Vanhempainliitto ry](#)
[Suomen Väestötieteen Yhdistys ry](#)
[Suomen ylioppilaskuntien liitto SYL ry](#)
[Suomi-Seura ry](#)
[Yhden Vanhemman Perheiden Liitto ry](#)